

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 koron.
Egy hónapra 3 koron.
VIDÉKEN:
Egy évre 26 koron.
Egy hónapra 3 k. 50 l.
MINDKÉT RÉSZEN:
Számos példányt egyenként 10 k. 50 l.,
minden kötetnek 10 k. 50 l.
Bélyegdíj külön 10 k. 50 l.
Külföldi postaköltség 40 k. 50 l.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vadász palotájában.
TELEFON-SZÁM: 201.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 251.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, február 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérezik: A háború a béke szolgálatában.**
- A képviselőház ülése.**
- A háború.**
- A főváros a vasutások ellen.**
- Merénylet egy honvédszásados ellen.**
- Mese a doktor úrról és huszszor koronáról.**
- Lillenbergné elítélték.**
- Filharmonikusok hangversenye.**
- Társas: A két próbaélet.** Irta: Kozma Andor.
- Begény-Csarnek: A milliomos büntérsé.** Irta: M. E. Braddon.

A háború a béke szolgálatában.

Arad, február 7.

Bloch orosz államtanácsos rendkívül tanulságos és érdekes formában nyilatkozott a délafrikai háború lefolyásáról és várható eredményeiről egy német hírlapírónak. — Kapcsolatba hozta a háborút a hágai konferencia törekvéseivel, s e tekintetben úgy találta, hogy a háború tanulságai a béketörekvéseknek legerősebb támogatói lesznek.

Nagy sulya van Bloch nyilatkozatainak, mert tudvalevőleg éppen az ő egyik könyvének olvasása plántálta Miklós csár gyába is a békekonferencia tervét.

Arra a kérdésre, hogy a transzváli háború nem dönti-e halomra, amit a hágai konferencia épített, így felelt Bloch:

— Ellenkezőleg; hiszem, hogy a háború a konferencia hatását éppen tökéletessé fogja tenni. Egy gyakorlati példa az,

amely megmutatja, mennyire szükséges a béke.

— Mi a magyarázata annak, hogy a világhatalom, a nyilvánvaló tulerő, a szervezett katonaság vereséget szenved egy maroknyi parasztságtól — kérdé a hírlapíró.

— Ez a modern fegyverek okozta átalakulás első praktikus bizonyossága. A modern lőfegyver pusztító ereje a védekező felet, aki kellő fedezet mögött helyezkedett el, legalább nyolczszorta előnyösebb helyzetbe hozta a támadónál. Hogy pontosabban és biztosabban célozhat védett állásából, az természetes. A távolságokat is jobban megállapíthatja. Egy maroknyi csapat megállíthatja a helyét nagy tömegekkel szemben. Láthatjuk ezt Ladysmithnél, Mafekingnél, Kimberleynél, ahol az angolok elenyésző kisebbségben vannak és megtartották a várost, láthattuk Stormbergnél, Colensónál, ahol az angol tulerő megtört az elsáncolt bur védekezésén, pedig az angolok felszerelése is, fegyelmézettsége is sokkal nagyobb a burokénál. — Éppen azért tartózkodnak is a burok a támadástól még a megvert ellenséggel szemben is, még akkor is, mikor az ellenfél ágyuit elszedték már. Mert megtanulták Ladysmith ostromán, hogy támadásra nincsenek szervezve.

— De hát akkor egyáltalán lehetetlen támadni, ha valaki nem akarja embereit fölös számmal föláldozni?

— Igenis lehetetlen lesz. Rohne német

tábornok számításai szerint 100 elsáncolt emberből csak 29 esik el az alatt az idő alatt, míg a 400—600 méter távolságban levő támadó fél közül 230 ember elesik. Ferron francia és Skugarewsky orosz tábornokok szerint 800 méter távolságban a fedett helyről védekező 100 ember ellen a támadónak 637 embert kell csatasorba állítania. Egyenlő erő mellett egyebet se tegyen a védekező, minthogy 200 méterre engedi közeledni a támadót, s akkor a puskában levő hat lövést kihasználja.

— De a gyalogságot tüzérség is támogathatja a támadásnál.

— Hogyne. Csakhogy a tüzérség rendszerint egyenlő erős mindkét félen, s akkor a támadó hamarabb lövi az ellenfél tönkre, ha meg a támadó tüzérsége erősebb, mindakettő elpusztul. Védett helyen levő ellenfél ellen a tüzérség csak közelről boldogulhat, ekkor azonban ki van téve annak, — ami Transzválban is megese — hogy ellövik az ágyuk mellől a tüzérek és a lovakat.

— Meddig tarthatja még magát Ladysmith?

— Szuronyt szegezve aligha veszik be a várost, a kérdés tehát az, meddig bírják az ostromlottak élelemmel. Sok hasznuk a buroknak nem lesz, ha be is veszik a várost, legfőljebb az, hogy 10,000 angol élmezéséről gondoskodhatnak majd.

— Mikorra lesz vége a háborúnak?

— Előbb semmiesetre, míg az angolok Pretoriáig előre nem nyomultak. De

TÁRCZA.

A két próbaélet.

Irta: Kozma Andor.

Diodoros előkelő syrakusai ifju volt, a ki nagyon belekeveredett a filozófiába. A syrakusai aranyifjuság közt kitört a divat, hogy Xenophanes, a kétkedő problémák közt vergődő rhapsodista bölcseszt, a ki Kolophonból számüzve ide vetődött, meg kell hallgatni. Hallgatta is tanításait minden jóra való syrakusai ifju. De tán egyre se hatottak azok olyan mélyen, mint a nemes, romlatlan, jószándéku és csak tizennyolczesztendő Diodorosra.

Diodoros esténként, a családi beszélgetések idején, szinte kétségbejettette konzervatív apját, anyját az új tanokkal.

Dühöngött Homeros ellen. Ez a nagy tehetségű, de felületes epikus — úgy mondá — megrontotta az egész görög világot. Micsoda szemtelen és ledér babonákat hirdet! Istenekről beszél, a kik épp olyan buja, nyegle, haszonleső, kalandos ficzkók és némberek, a milyen a gyarló ember. Már pedig ilyen istenek nincsenek. S ha mégis vannak és valóban ilyeneknek — nem érdemesek az isten nevezetre. Csak egyetlen egy igazi isten lehet. — Es az nagy, felfoghatatlan, emberi gyarlóságtól tiszta, mindenható...

— Ez a fiu atheista! — botránykozott az apja.

— Oh, hogy nincs Syrakusának törvénye, a mely megtorolná az ilyen bünös tanokat azon a gyalázatos Xenophanesen! Így elbolondítani a mi szegény, gyermekes fiunkat!... Ez volt Diodoros anyjának kifakadása.

Diodoros a szülői sápitózások csak még makacsabb hivévé tették Xenophanesnek. A mester az isteni filozófiáról épp ez időben tért át az emberire. Arra oktatta fiatal hiveit, hogy az emberi élet legtökéletesebb formáit kell bölcsészileg keresni, noha azok soha meg nem lelhetők.

Legutóbb ezt a problémát vetette fel: vajjon a házaselet biztosít-e a férfinak nagyobb boldogságot, avagy a holtig való legény-élet.

A fiatal hallgatók temérdek vitában hánytorgatták a problémát a nagy Xenophanes előtt. De a kolophoni bölcs végül olyan érvekkel verte vissza mind a két álláspont szóharcosait, hogy méltán mondhatta: a probléma még nincs megoldva!

Diodorosnak ez roppantul ingerelte a becsvágyát. Sokért nem adta volna, ha eléri valahogy a nagy Xenophanes az ő fejtegetése végén egyszer csak így kiált fel: Ifjam, te megoldottad ezt a problémát!

Messze elbolyongott a vidéken, sok stádiumnyira a várostól, folyást e problémán törvén a fejére. Megigerte volt a mesternek és filozófáló ifju társainak, hogy három nap mulva visszajön s elmondja a megoldást, a melyet addig kiokoskodik.

Mély töprengése közben az erdő sűrűjébe

tévedt. Egyszerre valami zajra neszel föl. Szép szarvastehenet pillantott meg, a melyik belegabalyodott egy vadászhalóba s azon dolgozott, hogy kiszabaduljon. A háló szálai már tágultak és szabadkoztak. Még egy perc — s a szarvastehén szalad.

Ekkor Diodoros, hogy szivességet tegyen ismeretlen embertársának, a ki azt a vadászhalót vetette, odaugrott, erősen meghuzta a meglazult záró zsinórt s a végét odacsavarta a fához. A szarvastehén meg volt fogva. Többé nem is próbálkozott kibujni, megadta magát sorsának.

A sűrűből egy felséges alaku vadász topant elő s bemutatva magát Diodorosnak:

— Zeus vagyok, a legfőbb isten! Kronos fia.

— Én meg Diodoros ifju filozófus Syrakusából. Örülök a szerencsének, hogy láthatlak, ámbár nem hiszek benned.

— Ez most divat nálatok, de én nem veszem rossz néven. Különösen tőled nem, a ki nagy szivességet tettél nekem.

— Ugyan már! Egy szarvastehénhez segítetek, ez az egész. Szót sem érdemel.

— Csakhogy ez a szarvastehén voltaképp a legdivatosabb Dryad. Régen hajszolom, hogy az enyém legyen. De a feleségem, Hera szörnyen féltékeny. Szarvastehénné változtatta a kicsikét s így én csak mint vadász juthattam hozzá. S még így is kimenekszik hálóból, ha te nem segítesz.

— Ah, már megint az a Homeros-féle le-

akkor bizonyosan, mert arra nem fognak az angolok vállalkozni, hogy lépésről-lépésre, sánczról-sánczra hódítsák meg az egész országot, s arra sincs kilátásuk, hogy Pretóriát, a fővárost, sikerrel vegyék ostrom alá.

— Nem hiszi tehát, hogy döntő mérkőzések rövidesen véget vessenek a küzdelemnek?

— Semmi szín alatt. A modern háboru csak ostromzárolás és sánczvédelem formájában képzelhető el, nyílt támadásnak nincs győzelemre reménye. Így persze a háboru hosszú ideig tart; hosszabb ideig, mint eddig, tehát több véráldozatot is fog követelni. Döntő mérkőzések egyáltalán nem lesznek.

— És ha Anglia újabb tömegekkel szaporítja seregeit, hogy tömegerejével győzzön, mi lesz a békéből?

— Ez az eset ki van zárva. Akkor nagy tömeget nem lehet élelmezni. De meg a háboru folyamán a burok mind jobban bele tanulnak a haditudományokba, s még veszedelmesebb ellenfélle alakulnak.

— De mi lesz így a vég? Hét esztendő, vagy harmincz esztendő háborut a modern élet el nem bír.

— Az angol vezérkar feladata volna megmondani az angol népnek és egyben a világnak, hogy mi is lesz tulajdonképen. Okos emberek, okos népek is megtévednek olykor, csakugy mint az okatlanok szoktak. Külömbseget tesz azonban, hogy az okos belátja a hibát és nem ismétli. Az angol vezérkar vakon ment be a háboruba — ez nem példa nélkül való dolog a törtélemben. Egyelőre más állam vezérkara sem állapította meg még, milyen a jövő háboruja, a mely elé fegyvereink vittek. Én már a hágai konferencián kimutattam, hogy a háboru nem fognak döntésre vinni a jövőben, a kard tehát nem alkalmas többé az összeütközések megoldására, mert csak új összeütközéseket hoz még létre. Erről szóló könyvem csak Transzvál kormánya tanulmányozta: a német kiadásból egy pár mázsát rendelt. Nem abból tanulta a hadakozása módját,

de tanult belőle. Es az ő háborujokból tanul az egész világ. Keserves tanulság, de szükséges, hogy belássák azok komolyságát, amikre a hágai konferencia figyeztetett. Azt mondták, a háboru a „vitális érdekek“ védője — nos, most kiderül, hogy vitális érdek a háboru elkerülése. A transzváli háboru arra tanít, hogy a miért a kultúrnépek java erejükét fegyverkezésbe ölik, a jövő háborujára való előkészület — utópia.

Ezek Bloch legfőbb kijelentései. Érdemesek a megfontolásra. Talán a hadügyi kormány is elgondozik majd róluk.

POLITIKAI HIREK.

Széll Kálmán bécsi útja. A miniszterelnök tegnap bécsi útjának céljáról a legkülönbözőbb híreket terjesztettek. Illetékes helyről nyert értesülés alapján kijelenthetjük, hogy a miniszterelnök bécsi útjának nem volt más célja, mint az, hogy ő Felsőháznak, aki csak e hó második felében szándékozik Budapestre jönni, több sürgősebb folyó ügyről tegyen jelentést. Már az a körülmény is, hogy Széchenyi Manó miniszter több hónap óta szabadságon van, szükségessé teszi, hogy a miniszterelnök, a ki őt helyettesíti, ő Felsőháznak élé gyakrabban járjon. A fogadtatás és gróf Goluchowsky külügyminiszternél tett látogatása után nyomban visszatért Budapestre.

A pénzügyminiszter konfliktusa. A pénzügyminiszter felhatalmazása alapján jelenthetjük, hogy azok a híresztelések, melyek a miniszterelnök és közötté létező konfliktusról beszélnek, *semmi alappal sem bírnak* és őt a miniszterelnöktől még csak a legcsekélyebb nézeteltérés sem választja el.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 7.

Mezőssy Béla, a szélbal kis növésű, de nagy tehetségű tagja kezdte ma a vitát. Érdekesen és nagy érdeklődés mellett fejtegette a fővárosi takarékpénztárak jogosulatlan gyarapodását és kárhoztatta, hogy a kormány oly erősen támogatja ez intézeteket a nélkül, hogy felügyelne arra, mire fordítják nagy vagyonukat. Egyes kijelentései szinte szenzációszámbe mentek. Pártja zajosan megéljenezte.

Utána Kovácsy Sándor, a szabadelvű-párt eme régi, derék tagja beszélt gazdasági dol-

gokról, de oly halkan, hogy éppen csak a körülötte lévők hallották.

Öt percz szünet után a néppárti Páder Rezső tisztelendő ur támáda a pénzügyminisztert, a miért az adóreformmal késlekedik

Részletes tudósításunk itt következik:

*

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik. Következett a költségvetés tárgyalása.

Mezőssy Béla mindenekelőtt Telecsky Kristóf beszédével foglalkozva, megjegyzi, hogy egyik elődje Ignatovics Jakab szintén oly hazafias szellemű beszédet mondott 1861-ben, mint tegnap Telecsky. Az ő pártja nevében örömmel üdvözli ezt a hangot. Ha a nemzeti-ségek mind ugy gondolkoznak, mint Telecsky, nem volna nemzeti-ségi kérdés Magyarországon. (Igaz! Ugy van! Eljen Telecsky!) Fájdalom azonban, az ő beszéde csak fehér holló! Pedig a jogegyenlőség mindenesetre meg van nálunk s mindenki, a ki becsületes honpolgára az országnak, kiveheti részét a jogokból épügy, mint ahogy teljesítenie kell kötelességét. (Tetszés.)

A függetlenségi pártnak szemére vetik, hogy folyton közjogi vitákat kelt. De lehetséges-e ez másképen nálunk, a mi szerencsétlen közjogi helyzetünk mellett? Hiszen rá vagyunk kényszerítve azért, mert Ausztriához ugy oda vagyunk tapasztva, hogy jaj volna e nemzetnek, ha ettől szabadulni senki sem akarna e hazában. (Élénk éljenzés a szélbalon.) Fájdalom, Ausztriának és a Habsburg dinasztianak titkon vagy nyíltan mindig az összmonarchia volt a célja. (Igaz!) Igy I. Ferencz császár nyíltan megmondotta, hogy neki jellegje: „salus universae monarchiae.“ A monarchiak azóta is első sorban a monarchia érdekeit követték és mindig csak másodrangú kérdés volt Magyarország érdeke. (Élénk tetszés a szélbalon.)

Rátér most a gazdasági kérdésekre, s itt reflektál Hegedüs tegnapi beszédére. A többi megoldásra váró problémát vetett fel, amelyek mind újabb költséget követelnek, holott egy fontos kérdést ki is hagyott s ez a szociális kérdés. Mind e reformok nagy költséget igényelnek, de hol vesszük erre a pénzt? Sorra veszi az ipari és kereskedelmi ügyeket és különösen a takarékpénztárak eljárását kritizálja. Az állam annyira támogatja ez intézeteket, a melyek pedig a nemzeti vagyon egy tetemes részét nyelik el, hogy azt olybá lehet venni, mint a nagy tőkének előnyben való részesítés-

dér istenkedés! Ha tudtam volna, hozzá nem nyulok ehhez a zsinórhoz.

— Már azon tul vagyunk, fiatal barátom. Te megsegítetted Zeust s ez még soliasem volt halandónak hálátlan. Kivánj tölem, amit akarsz — s teljesedni fog.

— No, ha így van, segíts engem annak a problémának a megoldásához: a házásélet biztosít-e a férfinak nagyobb boldogságot, vagy a holtig való legény-élet?

Zeus elgondolkozott. Végre így felelt:

— Igazán, magam sem tudom. Ezt így, elméletben, nem is lehet eldönteni. A kérdést csak az oldhatná meg, aki már mind a kettőt végigpróbálta.

— Hát ha tudod, tedd meg, hogy én holnapután megpróbáljam mind a kettőt.

— Fő isten létemre még ennyit se tudnék? . . . Jó, két próba-életet adok neked. Az egyiket leéled ma, a másikat holnap. Ha én ugy akarom, egy nap egy egész élet. Holnapután pedig visszaébredsz mostani valódra s emlékezni fogsz mind a két próba-életedre. El-döntheted aztán: melyik a jobb s melyiket akard a valóságban is még egyszer végigélni.

Zeus eltűnt a szarvatehénnel s sürűben, Diodoros pedig lelkadt a gyöpre.

Syrakusában érezte magát, elegáns, jó-módu fiatalembernek. Szép leányok s azok mamái epedezve vetettek rá szemet. Ez jó! Hívták folytonosan a leányos házakhoz. Ott szinte megették. De hiába. Volt esze, hogy lépen ne ragadjon. Vagyonából pompásan élt. Sok szerelmi kalandja volt kétes, sőt tisztességes uókkal is. Oreg gazdaasszonya kifogástalanul

szolgált ki s nem volt semmi gondja. Egszerre azonban az öreg gazdaasszony meghalt s nem akadt méltó utódja. Folyvást váltakoztak a házánál a tolvajnál tolvajabb, kellemetlen némberek, kik semmit sem tettek kedvére. A zajos multságokba belefáradt. A szerelmi kalandok kezdtek terhére lenni. Láta a tükörben, hogy őszül. Kösztény kinozta. Egyes-egyedül feküdt napokig, hetekig, majd hónapokig is rideg aglegényi szállásán. Ha jelt adott cselédek szaladtak be közömbös szolgálatkészséggel. Pedig ő valami szerető lényre, annak ápolására, nyájas szavára epedt. Kinézett ablakán. Néhány ifjúkori barátját látta, a mint meghizva, egészségesen es nevetgélve vezetgették kellemes asszonyaikat s gyönyörű gyermekeiket. Irtóztató irigységet mardosta. Meg kellene házasodni! . . . De kit kap még? — Csak a ki a pénzért jön hozzá. Ez nem kell! . . . Elkésett, marad aglegény.

Folytonos unalomban, sivárságban, melankóliában morzsolódott le az idő. Már nagyon beteg. Meddig tart ez még? Ha még soká, ugy nem lehet kibírni. Orült mind, aki idejében meg nem házasodik! . . . Miamanónak szenvedje tovább az egyedülvalóság kínjait? . . . Ott, a fali szekrényben, van egy biztosan élő méreg. Odavánszorgott. Hanem a lába az utolsó lépésnél nem bírta. Lerogyott. Tantalusi kinnal nézett hol a fali szekrényre, a melyet nem ért el, hol pedig az ágyra, hová nem tudott többé visszavánszorgni. Kiabált segítségért. Nem jött senki. Az egész cselédség megszökött, bizonyosan a bakhanáliákra. Nyomorultán vergődött a padlón, mint egy dögködő kutya. Egy pohár víz

isteni volna — s nincs, a ki adja. S belépett az ajtón a halál. A rém, az iszonyatos! Es ez ugy kezdett vele játszani, mint macska az egérrel. Órákig tartott, mignem irgalmasan hoz-zálépett s csontkezével jól összeszorította a nyakát. Sötét lett körülötte, érzi hogy meghal.

Es Diodoros felébredt az erdőben. Egy nap és egy próba-élet elmúlt.

Jött a második. Megint lelkadt a fűre.

Házas ember volt. Szerette csinos feleségét s mondhatatlanul gyöttrődött, mikor az rémséges kinok és veszedelmek közt, évenként egy-egy, sőt két izben két-két gyermekkel ajándékozta meg. Soha sem keveredtek ki a gyereksírásból s a gyerekbetegségből. Ejjelenként maga is meggyalogolt a szobában egy-két stá-dyumnyit, ölében csitítgatva hol az egyik, hol a másik apróságot. S azon vette magát észre, hogy ő, ki legényül olyan finoman élt meg vagyonszámból, a nagy családi kiadásokat nem győzi. Igen szegény lett s nagyon sokat kellett dolgoznia. Letett a drága közszerreplérről, hírnévről, multságról, csak egyre robotolt. Szivesen tette: csak szerettei ne nélkülözzenek és viruljanak! De azok még sem virultak. Hol az elernyed, sápadtság asszonyért, hol egyik, hol másik gyerekért kellett szivgyöttrő aggodalmakat kiállnia. Mégis, vagy néha, mikor éppen semmi baj sem volt, egy-egy napsugaras nyári reggelen vagy tüzhelyfényes téli estén, boldognak merte képzelni magát nyájas asszonya s kaczagó apróságai körében. Az ilyen ártatlan kicsapongásért sietett a sors mihamarább az orrára ütni. A kis rövid derűre mindig hirtelen meg-jött valami nagy, tartós boru. Elérkezett az az

sét a szegény néposztály rovására. (Zajos helyeslés a szélbalon.) Követeli a kereskedelmi törvény revízióját. (Élénk tetszés.) A kormánynak felelősségre kellene vonnia e fővárosi takarékpénztárakat, hogy hová fordítják a neki nyújtott erőforrást? Mert ha vidéki takarékpénztárak segélyezésére, illetve támogatására vállalkoznak, akkor kötelességüket teljesítik, de ha szédelgő és pezsgőző vállalkozók szolgáltatába állanak, akkor visszaélnék azzal a bizalommal, amelylyel a kormány támogatja őket. (Zajos helyeslés a szélbalon.) Ez intézetek nem a közczélokot szolgálják, hanem uzsoráskodnak. (Zajos helyeslés a szélbalon.) A költségvetést nem fogadja el. (Zajos éljenzés a szélbalon.)

Kovácsy Sándor: Csupán gazdasági kérdésekről akar beszélni, ő is szeretné, miként Rohonczy, ha a buzaárak mesterséges lenyomása ellen a kormány erősen intézkednék. A buzatermelés érdekében sajnálja, hogy az őrlési forgalmat beszüntették. Nem bánná, ha akár mennyi idegen búzát hoznának is be, mert sokkal nagyobb kárnak tartja, ha csak egy malom is tönkre menne. Miután a költségvetés el vagy el nem fogadása a bizalom kérdése s ő a kormány iránt bizalommal viseltetik, a költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés a jobb-oldalon.)

Elnök az ülést öt perczre felfüggeszti.

Páder Rezső: Pénzügyi szempontból bírálja a költségvetést és az egyenes adó reformját követeli.

Erősen hibáztatja, hogy a pénzügyi törvények és rendeletek tömkelegén a laikus közönség eligazodni nem tudván, a legigazságtalanabb dolgok történnek az adófizető polgárokkal szemben. Azokat, akik a polgárok adóját ok nélkül emelik, egyszerűen becsuktná. (Derűtség). Egyébként éppenséggel nem rokonszenvezik a Széll-kormányval, a mely a szabadelvűség zászlóját lobogtatja. Nemcsak a kormány iránt, hanem az egész szabadelvű párt iránt bizalmatlansággal viseltetik. (Tetszés a néppárton.) A költségvetést nem fogadja el.

Melzer Vilmos: Sajnálattal látja Komjáthy beszédéből, hogy igazságtalanul gondolkozik a nemzetiségekről, mert a Mayer Maritta esetéből egész rosszakaratú következtetést vont le a szászokra nézve. Ezután tendenciózusan védi a szászokat mindama esetekben, amelyeket Komjáthy múltkor a szászok ellen felhozott. Később azt állítja, hogy a szászok nem gravitálnak Németországhoz. Az ő józanságuk (a szászoké) kizárja ezt, mert ez oktalanság és eszélytelenség volna. (Helyeslés.)

Holnap **Bartha Udön**, **Tisza István** gróf, esetleg **Széll Kálmán** és **Lukács** miniszter is beszél.

idő is, a mit soha sem akart megérni: temetnie kellett olyanokat, kiket magáná sokkalta jobban szeretett. Felesége nem volt már, de a mi, egy-két gyermeke a sokból megmaradt, az felnőtt, ő meg roskadt. tutyimutyi, piszkos vén ember volt vár s napról-napra butább. Egy leányánál huzta meg magát, valami hátulsó kamarában. Erezte, hogy nagyon terhére van a vejének s hogy a kis unokái, kiket imádott, csufot üttek belőle. Hát ez élet? . . . Eh, kapta magát s ott a hátulsó kamarában egy ruhazárító kötelet szépen a nyakára hurkolt, elrugta lába alól a zsámolyt, s lógott. De veje még a halált sem engedte meg neki. Belépett, összevénbolonggazemberezte s levágta a kötélről, hogy — azt mondta — várja be illendően természetes végét, úgy sincs az már messze. Aztán már vak volt és siket s csak arra eszmélt olykor-olykor, hogy szidják, miért köpköd olyan utálatosan. Végre sötétben, csöndesen fogta körül az öntudatlanság . . .

Es Diodoros felébredt az erdőben. A második nap és a második próba-élet is elmúlt.

— Zeus, a vadász ott állt felette s kérdezte:

— Nos, hát melyik élet tetszik?

— Egyik sem!

S Diodoros abban a perczben valósággal halott volt.

Xenophanes és az ifju társak harmadnapon hiába várták, hogy ám halljuk a probléma megfejtését! . . . Pedig Diodoros előtt a probléma világos volt. De többé nem mondhatta el.

TAVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, február 7. (Saj. tud. táv.) Ő felsége e hó 16-án Budapestre érkezik s itt több napot szándékozik tölteni. Ugyanakkor udvari ebédek és fogadtatások is lesznek.

A miniszterelnök itthon.

Bécs, február 7. (Saját tud. táv.) **Széll Kálmán** miniszterelnök ma visszautazott Bndapestre. Ő felsége tegnap délután 4 órakor Széll Kálmánt külön kihallgatáson fogadta, később pedig a miniszterelnök **Goluchowsky** gróf külügyminiszternél tett látogatást.

A háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 7.

A transzváli háboru színhelyéről az az egy jelentős hír érkezik, hogy **Methuen** lord, a ki Oranje nyugati hátárán operál, *kénytelen volt* — sok és nehéz vereségek után — *egész hadtestét szelnek eresztetni*. Katonasága közt annyira elzúllott a fegyelem, hogy ott parancsszót már senki nem ismert, senki nem fogadott, ilyen hadtesttel pedig az előrelátó, okos és kitűnően disciplinált bur csapatokkal szemben a további küzdelmet felvenni abszurdum lett volna.

Az angol közvélemény egyébként az alsóház ülése iránt érdeklődik még most is, a hol a *felirati vita* folyik. Erről ma a következő távirati értesülést vettük:

A spekuláns banda.

London, február 7.

Brodrick parlamenti államtitkár szavai után a Ház folytatta a tulajdonképeni felirati vitát.

Asquith tagadja, hogy **Fitzmaurics** indítványa egy pártoskodó ellenzék manőverje, a melylyel az ellenzék a maga belső viszályait el akarja palástolni és a világ szemében azt a látszatot kelteni, mintha a nemzetben szakadás volna. Ha az ellenzék nem idézi elő ezt a vitát, az ellenzék funkciójáról való lemondás bünébe esett volna. A *kikerülhetetlen* szó épp úgy alkalmazható a háboru kitörésére, mint azokra a vaskos hibákra és szerencsétlenségekre, a melyeket a háboru magával hozott. Sohasem olvastunk a történelemben olyan háboruról, a melyet józan észszel és mindkét fél jóhiszeműségével elkerültek volna. De ezt a háborut az angol kormány sem nem akarta, sem nem óhajtotta. **Krüger** elnök kikerülhetett volna. (Helyeslés a kormánypárton.) Ha **Krüger** a válság elején tett javaslatokat elfogadta volna, nem került volna háborura a dolog; de **Krüger** a javaslatokat visszautasította és ezt követte a brit területre való betörés és anektálás.

— Ha gondolhattam volna — mondja a szónok — hogy az angol kormány tárgyalásai pusztá palástul és ürügyül szolgáltak s hogy az a szándék rejlett mögöttük, hogy *aláássák a két köztársaság függetlenségét* és utját egyengessék Transzvál anektálásának, ha hihettem volna, hogy a kormány csak egy spekuláns bandának elámitott eszköze, akkor a brit területre való invázió és annyi emberélet elvesztése dacára sem tudtam volna összeegyeztetni a lelkiismeretemmel, hogy csak egy fél pennyt is megszavazzak a háboru folytatására. Ez azonban nem a háznak vagy az angol nemzet nagy többségének a véleménye. Azért akármilyen

kritizálni és elítélni való is a tárgyalások vezetése, mégis elismerjük a kötelességét és szükségességét annak, hogy a háborut folytassuk és egységes parlamentként s egységes népként álljunk a világ előtt. (Helyeslés.) Az elérendő czélokra nézve azt mondom — s itt csakis a magam nézetét mondom ki, habár azt hiszem, hogy sok más embernek a véleményét is kifejezem — hogy a czélunk, a melyre törekednünk kell, nem szabad dirib-darab munkának lennie, hanem állandóan kell rendeznünk a kérdést, úgy, hogy gyarmataink mindenestre biztosítva legyenek a jövőben az invázió vagy fenyegetés veszélye ellen. A rendezésnek olyanok kell lennie továbbá, hogy mind a két dél-afrikai fajnak egyenlő jogokat biztosítson és — last non least — a vezérelv ne a superioritás, hanem az *egyenlőség* legyen. Ne váltsa föl az egyik faj tulnyomó befolyását a másik fajnak tulsulya. (Élénk helyeslés az ellenzéken.)

Asquith után még több más szónok beszélt.

Folytassuk a háborut!

London, február 7.

Campbell-Bannermann a következőket mondja: A kormánynak ebben az ügyben való eljárásában sok az elítélni való és most van az ideje, hogy ítéletünket kimondjuk. A miniszterek diplomáciája *kudarczot vallott és a hadi operációkról* sem mondhatjuk, hogy *sikeresek* voltak. Ezek a tények kihívják a kritikát. De ugyanakkor az ellen a tulzás ellen is kell fordulnom, a mely nemzeti megaláztatásról és vereségről beszél, holott ilyen nincs. Rémületre nincs ok. Az ország még korántsem haldoklik. A mit eddig tett, bámulatot és csodálatot keltett az egész világon. A gallusok még nem állnak Róma kapui előtt. Az ellenzék tehát még szabadon nyilváníthatja véleményét.

Az ellenzék mindenképen meg akarja könnyíteni a kormánynak a háboru folytatását, hogy mielőbb befejezhesse. Az ellenzék azt kívánja, hogy Dél-Afrikában olyan politikát kövessenek, a mely remélni engedi, hogy a mostani szenvedések nem lesznek meddők és a háboru *egyetértésre és békére* fog vezetni. Nem hoztak fel komoly érveket annak az állításnak a megokolására, hogy az afrikanderek összeesküdtek, hogy az angolokat a tengerbe kergessék s Dél-Afrikában hollandus uralmat létesítsenek. Az angoloknak és a hollandusoknak jó barátságban kell élniök és remélem, hogy egyes miniszterek újabb nyilatkozatai annak jélül veendők, hogy jövőre a két fajjal szemben okosabb felfogást fognak tanusítani. Mikor és hol jön létre a megegyezés, az mellékes; lényeges csak az elintézés módja. Az elintézésnek állandónak kell lennie és nem szabad foltozó munkának lennie; hathatós védelmet kell nyújtania a fegyveres betörés ellen, rendelkezéseket kell tartalmaznia a politikai egyenlőség végrehajtására nézve és védelmet kell nyújtania valamelyik faj tulsulya ellen.

Chamberlain dicsérete.

London, február 7.

Balfour, a kincstár első lordja ezt válszolta **Bannermann** beszédére: Az ország és a ház kezdik belátni, hogy a hadügyi kormány, akármint beszélnek is a háboru vezetéséről, hosszú béke után képes volt minden ígérését nehézség nélkül teljesíteni. **Fitzmaurics** indítványa nem támadás a hadügyminiszterium vagy a kormány ellen, hanem csak támadás **Chamberlain** ellen. **Chamberlain**nek bizonyára nem kell törődnie az ellene intézett folytonos támadásokkal, mert minisztersége alatt a brit birodalom először mutatta meg a maga egészében teljes és egészséges tudatát annak, hogy micsoda és mi a rendeltetése. **Chamberlain**

méltán dicsekedhetik avval, hogy nem kis részben az ő kormányzó tehetségének köszönhető, ha most valamennyi gyarmat csatlakozott az anyaország háborújához. E kicsinyes támadások ellenére Chamberlain neve mindig össze lesz fűzve Anglia történelmének ezzel a nagy momentumával.

Balfour megjegyzi, hogy az ellenzék a trónbeszéd méltatásánál megkritizálhatta volna a kormány politikáját, a nélkül, hogy rosszalást indítványozott volna, azután pedig így fejezi be beszédét:

Amitől az országnak tartania kell, az, hogy az idegen nemzetek és Transzvál politikusai azt gondolhatják, hogy a házban történt szakadás kedvező alkalmul szolgálhat nekik. A háznak meg kell mutatnia, hogy a britt katonaság mögött egységes ország áll. Az ellenzék hazaszeretetéhez fordulok, ne szavazzon meg olyan indítványt, amelynek csak az lehet a következménye, hogy a háboru hosszabbra nyulna, vagy egy európai bonyodalom veszedelme növekednék. (Helyeslés.)

A szavazás.

Herwood és Shaw liberálisok Fitzmauricet indítványa visszavonására akarták birni, de sikertelenül.

Azután a ház névszerint való szavazás után 352 szavazattal 139 ellenében elvetette Fitzmaurice rosszaló indítványát. A szavazás eredményét a Ház viharos tetszéssel fogadta.

Az irek az angolok ellen.

Szavazás után Redmond John, az ir nemzeti párt vezére indítványozta, hogy elérkezett a háboru befejezésének ideje, fejezzék tehát be a transzváli háborut a délafrikai köztársaságok teljes függetlenségének elismerésével. Írország rokonszenve a burok felé fordul, a britt birodalom bonyodalma meglegegedést és reményt kelt az irekben.

Utána Power ir képviselő beszélt az indítvány mellett.

Az angol kormány győzelme.

London, február 7.

Az az óriási többség, melylyel az angol kormány ma győzött, a kormánypárti sajtóban valóságos örömujjongást okozott. Még a *Daily Chronicle* is beismeri, hogy a mai eredmény világosan a mellett tanuskodik, hogy a nemzet minden áron kívánja a háboru folytatását.

Hírek a harcztérről.

London, február 7.

A Reuter-ügynökségnek jelentik a laddsmithi bur táborból 5-iki kelettel: A burok ma reggel 5 órakor erősen kezdték ágyuzni a várost. Az ágyuzás még egyre tart.

London, február 7.

A *World* jelenti: Methuen lord egész hadtestét feloszlatta, mert áruló kémek megbontották csapataiban a fegyelmet.

(Hogy a szétzüllött hadtesttel mi lett, arról nem hoz hirt a táviró.)

London, február 7.

Fokvárosból jelentik: French tábornok Roberts lordnál járt, hogy tőle 7000 főnyi erősítést kérjen. Ezt French meg is kapta.

A *Daily Mail* jelenti Rensburgból, hogy Colesbergnél a helyzet, az angolokra nézve rendkívül kedvezőtlen, sőt már tarthatatlan is. A French tábornokhoz küldött erősítő csapatok a beszorított angolokon már nem segíthetnek.

A harcztérről érkező kedvezőtlen híreknek most már Londonban is kezdenek hirtelt adni.

Stoerkstorm, február 7.

Az angol főhadiszállásból proklamációkat küldöttek úgy az *oranjei*, mint a *transzváli* buroknak, melyben felszólítják őket, hogy tegyék le a fegyvert s ez esetben az angol kormány részéről a legjobb bánásmódban lesz részük.

Ajánlja Roberts lord a proklamációban azt is a gyarmatokban való lázadónak, hogy most adják meg magukat, mert ha a csatatéren elfogatnak, veszedelem éri őket.

Stoerkstrom, február 7.

Az Imperial Mounted gyalogság vonaton nyugot felé vonult. Az előőrsök csatáznak. Egyéb értesítés hiányzik.

Fokváros, február 7.

Roberts lord tábornok fővezér Kitchener vezérkari főnökkel elutazott. Utjuk célját az angol katonai cenzura a táviratból törölte.

A főváros a vasutasok ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 7.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter törvényjavaslata, a mely az államvasutak alkalmazottjait a községi pótdó fizetése alól mentesíteni akarja, erős ellentmondásra talált, mielőtt még az országgyűlés tárgyalás alá vehette volna. Budapest főváros mai rendkívüli tanácsülésen fejtette ki Halmos János polgármester az ellenvéleményt, a mely szerint a törvényjavaslat sérti a községek jogát, főképen mert a multa visszaható erővel akarják felruházni és sérelmes a községi adózókra, a kik a vasutasok adóját is fizetni tartoznak majd ezentul.

Az eddig érvényes törvények értelmében az államvasutak alkalmazottaira nézve a közigazgatási bíróság, mint legfelsőbb forum kimondotta, hogy községi pótdót tartoznak fizetni, mert nem köztisztviselők. Ez alapon azután készültek a multban be nem hajtott pótdót megvenni a vasutasokon ott is, a hol, mig a kérdés vitás volt, nem terhelték őket meg.

Ez nagy mozgalmat keltett a vasutasoknál a kik méltatlannak tartották, hogy a köztisztviselők terheiben osztoznak, de jogában nem. A mozgalom eredménye Hegedüs Sándor javaslata. A vasutasokra nézve ez méltányos, a községek érdekeit ellenben erősen érinti, főleg a multból remélt több évi pótdó összeg elvesztése folytán, mert a törvény a multa visszaható erővel javasol.

A főváros 1899-től visszamenőleg 120.000 koronát vett előjegyzésbe a közigazgatási bíróság döntése alapján a vasutasok ellen, s erősen számított erre az összegre. Most ha a javaslat törvényerőre lép, ettől elesik. Ezért Halmos polgármester mára sürgős rendkívüli tanácsulást hívott össze.

A helyzet ismertetése után a polgármester indítványozta, hogy hozza a tanács javaslatba a közgyűlésnek, hogy az sürgős felíratot intézen a képviselőházhoz és a főrendiházhoz; panaszzolják el a sérelmet, a mely a városon esnék az új törvény folytán, s kérjék meg az országgyűlés két házát, hogy a javaslatot ne fogadják el.

Ezt a javaslatot a tanács egyhangulag elfogadta. Egyben felhatalmazta a polgármestert, hogy a vidéki városokat, főleg azokat, amelyekben vasuti igazgatóság van, táviratilag hívja fel az akció támogatására.

Ezt a felhívást első sorban Aradra küldték el, ahol a kérdés vitássá vált, s a közigazgatási bíróság döntését provokálták.

A fővárosi tanács maga sem bizik abban, hogy a javaslat ellen megindítandó akciónak az az eredménye lenne, hogy napirendről levagyék, de reméli, hogy a törvényhozás legalább a multa nézve itélettel eldöntött jogokat nem fogja érinteni, s e visszaható erőt törli a miniszter javaslatából.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Francillon, szimű; Vizvári Mariska felléptével. (Páratlan bérlet.)

Péntek: Troubadour, opera. (Páros bérlet.)

A baba.

— Szarvassy Ilona fellépése. —

Felhő Rózsi Alesijával hirtelen a közönség kedvenczvé avatta fel magát és nagy részben az ő alakításának tudható be, hogy a *Baba* oly sűrűn került a műsorra. Ezért nem volt könnyű feladat, ő utána ebben a perczen a közönség elé lépni, amely az összehasonlítást a friss benyomások alatt könnyű szerrel megejtette.

Szarvassy Ilona elég csinos szinpadi megjelenés, ügyesen is mozog a szinpadon, azonban a versenyben Felhő Rózsi mögött marad. Hangja nagyon kis arányu és szintelen, éneke inkább parlando, amely modort nem élénkíti sem a játék, sem a mimika. A közönség mindazonáltal elég melegen fogadta a vendéget.

Szokatlan jelenség mutatkozott a mai előadáson, amennyiben a rendező a nyílt szinpadon, a közönség szemeláttára adta az instrukciókat a vendégnek, és ez szinte lehallatszott a nézőterre. Ezt talán inkább a főpróbán lehet megtenni — az előadás alatt rontja az illuziót és egy kissé túl kedélyes.

* **Ábrányiné a Magyar Színházban.** *Ábrányiné* Wein Margit, a magy. kir. operaház kitűnő énekesnője — mint lapunknak táviratozzák — harmincz előadásra a *Magyar Színház* hoz szerződött. Valószínű, hogy itt állandóan szerződöttni fogják.

* **Mignon** zeneanyaga végre mégis megérkezett Párisból. E héten azonban e késlekedés miatt a gyönyörű zenéjű opera már nem kerülhet színre. A jövő hét műsorán fog két estét egymás után betölteni. Az előadás előreláthatólag nagy hatással lesz a mi fogékony közönségünkre. Pénteken a *Troubadour* kerül színre, miután *Déri* Jenő betegségéből fölépült.

* **Haday Sándor**, vidéki színészünk egyik derék, tehetséges tagja meghalt. Hosszu, kinos betegség gyötörte. Magyar-Bolyban. Baranyamegyében érte el a halál. A megboldogult, mint népsziműénekes, sokáig kedvence volt Arad, majd Debreczen, utóbb Kolozsvár színházi közönségének. Később átlépett a dráma terére s itt is jelentős sikereket aratott. Tavaly nyáron tagja volt a Városligeti szinkörnek; a szezon leteltével arról is szó volt, hogy a Vigszínház szerződötti. Haday egészben 39 esztendő volt; felesége, egyetlen kis leánykája és nagy rokonság gyászolja. Temetéséről a színészegyesület gondoskodott, amelynek tanácsa tegnap részvétellel vette tudomásul a gyászesetet.

* **T. Vizvári Mariska** második felléptéül Dumas szellemes sziművét *Francillon*-t választotta. Ezt tartja a legjobb szerepének az — atyja, a ki ép oly szigorú bírálója volt mindig a leányának, a milyen jó mestere. Mindenesetre érdekes lesz az aradi közönségnek e szerepben látnia a fiatal művésznőt, a ki az e fajta modern ideges asszonyok megjátszásához a külsőség minden tulajdonsága mellett az okos, kifejező beszéd nagy adományával rendelkezik. Es mert *Francillon* telivér párisi asszony, nem utolsó élvezet lesz azoknak a ruháknak a meglátása sem, a melyekből sok vár a bemutatkozásra Vizvári Mariska öltözőjében. Második fellépte páratlan bérletre esik.

* **Megújított koncessziók.** A színészegyesület tanácsa tegnap foglalkozott az igazgatói engedélyek megújításának kérdésével. Megújításra ajánlották többek között *Leszkay András*, *Szendrey Mihály*, *Krecsányi Ignác* és *Makó Lajos* koncesszióit. *Relle Iván* pozsonyi színigazgató engedélyét is felterjeszti a tanács a belügyminiszterhez, de azzal a véleménynyel, hogy a míg az egyesülettel való kötelezettségeinek eleget nem tesz, koncessziója ne újíttassék meg.

Mese a doktor urról és huszezer koronáról.

Arad, február 7.

Egy előkelő orvos, aki bár szülész, szemész, fülész, sebész és az összes orvostudományok tudora, mindazonáltal a gyógytudományok körén kívül eső operációkban is speciálista, egy osztályosorsjegyet kapott a napokban a postán. A fővárosi elárúsítók sok százával szokták szétküldözgetni azokat.

A doktor urnak — ki, mint táviratunk jelenti, Nagyváradon lakik — eszeágában sem volt, hogy megtartsa a sorsjegyet, de elfelejtette visszaküldeni a cégnek. A legközelebbi huzás alkalmával aztán véletlenül megnézte a sorsjegy számát és meglepetve konstata, hogy a *huszezer koronás* nyereményt húzták ki vele.

Nosza, gyorsan táviratozott Budapestre egy barátjához, hogy fizesse ki a cégnek a neki küldött sorsjegyet. A kereskedő föl is vette gyanútlanul a sorsjegy árát.

Másnap a doktor ur fölutaszott Budapestre a sorsjeggyel, elment az elárúsítóhoz és kérte a huszezer koronás nyeremény kifizetését. Ekkor vette csak észre a kereskedő, hogy voltaképpen milyen bolondságot is csinált ő, amikor elfogadta a sorsjegy árát. Kereken kijelentette, hogy a vétel nem érvényes, mert már a huzás után történt az egyáltalán nem hajlandó a nyeremény összeget kiutalni.

A doktor ur próbált erélyesen föllépni és amikor ez nem sikerült, az alkudozás terére lépett. Sikerült is megegyezniük abban, hogy a kereskedő fizet az orvos urnak ezerkétszáz forintot végleges kielégítésképp.

Ezzel aztán megnyugodva tért vissza Nagyváradra. A doktor ur aztán otthon ügyvéd sógorának is elmesélte, hogy milyen jó vásárt csinált ő Budapesten. Az ügyvéd éktelenül összeszidta:

— Oh te tökéletlen! Hát miért hagyta magad így becsapni? Hiszen nem te csináltál jó vásárt, hanem a kereskedő. Ő köteles neked az egész összeget kifizetni és te lemondasz a jogod követeléséről!

A doktor ur jámboran vakargatta a fejét.
— Biz ezt bolondul csináltam. De hát nem lehetne még segíteni a dolgon?

— Ej, dehogyan lehet! Bizd rám a dolgot, én majd beszófolom a többi pénzt is — felele haszonért.

Az ügyvéd sógora nevében irt a kereskedőhöz, hogy küldje be a nyeremény összeg többi részét is, mert különben skandalumot fog csapni és majd akkor ám lássa az elárúsító a következményeket. Az ügyvéd ur elküldte a levelet és várta az eredményt.

A főelárusító azonban nem szeptent meg a fenyegetéstől. Megbizta egyik legfurfangosabb kriminálístánkat a képviselővel.

A kriminálista aztán fölkereste a doktor urat és hosszasan értekezett vele bizalmas kettesben. Hogy mit beszélgethettek, mit nem, az kettőjük titka maradt, annyi azonban kiszivárgott, hogy a kriminálista gyöngéd célzást tett a büntető törvénykönyvre, amely szigorúan meg-

szokta torolni a *zsarolás* kísérletét. A vége pedig az volt a diskurzusnak, hogy a doktor ur igen alázatosan és verejtékező homlokkal szurta le az ezerkétszáz forintot, és még ő érezte magát lekötözve.

Merénylet

egy honvédszázados ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 7.

Vakmerő rablótámadást követtek el ma éjjel a Kolozsvár melletti *Szamosfalva* községben egy penzionált honvédtiszt családja ellen. A gyalázatos merényletnek már van egy áldozata s nincs kizárva, hogy a tiszt és felesége is életével fogják megfizetni a gazemberek orvátáadását.

A község kellő közepén fekszik *Kanabé* nyugalmazott honvédszázados háza, a hol feleségével húzódott meg azóta, hogy az aktív szolgálatból kilépett. Csupán egy vén obsitos lakott velük, aki udvaros, cseléd, egyszóval minden volt a háznál, az ő kedvencz kapitánya házábanál.

Ma este három álarcos ember kopogott Kanabé százados ajtaján. A zajra kiment az öreg „privadiner“ s látva, kik állanak ott, nem akarta a jövevényeket beengedni. Ezek egyike vasvillát húzott ki a kabátja alól s azzal a vén udvarost *leszurta*.

Nem volt már semmi akadály a bejuthatásra. A nyitott kapun át betörték a házba s egyenesen a kapitány elé toppantak, e szavakkal:

— *Pénzt, vagy megölünk!*

Oláhul beszéltek az álarcosok. A kapitány azt hitte, hogy farsangi komédiásokkal van csak dolga s elkezdett kacagni. Ebben a pillanatban az álarcosok rárohantak, leteperték a földre s a szerencsétlen katonatisztet *bottal, fejszével, vasvillával agyba-föbe verték*. A kapitány az orvátáadás szemben tehetetlen volt; a sok vérvesztés következtében félholtan, eszméletlenül terült el a padlón.

A nagy zajra, lármára Kanabéné is kirohant s lekapva hirtelen az ágy fölé akasztott *töltött revolvert*, azt a támadókra fogta. Olyannyira izgatott volt azonban a megzavarodott nő, hogy a fegyvert nem bírta elsütni. Az álarcosok ekkor ő reá vetették magukat, a földre vonszolták s *élesre fent késekkel összeszurkálták*.

Az álarcosoknak az volt a szándékuk, hogy a százados pénzt elrabolják, de neszt hallva az utca felől, tanácsosabbnak látták megugrani. A későn jött segítség üldözőbe vette ugyan őket, löttek is utánuk, de a három álarcos rabló nyomtalanul eltűnt. Most a csendőrök kutatják fel utánuk a környéket.

Kolozsvárról mentők jöttek ki kocsival s azon a századosot és nejét szállították a kórházba. Kanabéné életveszélyes szurásokat kapott, az orvosok nem biznak benne, hogy megmenthetik. A százados már magához tért és súlyos sérüléseit valószínűleg ki fogja heverni.

SPORT.

+ Az aradi versenyegylet február hó 11-én vasárnap, d. e. 10 órakor Aradon az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár igazgatósági tanácstermében tartja *hatodik* évi közgyűlését, melyre az igen tisztelt tagok e helyen is meghívotnak.

Napirend:

1. Elnöki jelentés az egylet 1899. évi működéséről.
2. Az 1899. évi számadások bemutatása.

3. Az 1900. évi költségvetésnek megszavazása.

4. Az alapszabályok 9 §-a szerint választmány választása.

5. Folyó ügyek.

Arad, 1800. február hó.

Urbán Iván

ig. elnök.

+ A Meteor kerékpár-klub tagjai felkéretnek, hogy f. hó 8-án este 8 órakor a klub-helyiségben több fontos ügy megbeszélése végett megjelenni szíveskedjenek.

Lilienbergnét elítélték.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Két napig tartott végtárgyalás után ma este hozta meg ítéletét az aradi kir. törvényszék *Láhr Sarolta*, a rejtélyes körülmények között elhunyt bajor nevelőnő ismert és már többször megénekelte tragédiájában.

A tárgyalás ma is egész nap tartott és úgy látszott, csak holnap fogja kihirdetni városszerte érdeklődéssel várt határozatát a büntető tanács. Késő este szerencsésen véget értek a perbeszédék, a replikák, a duplikák s a *Fábián Lajos* kir. ítélőtáblai bíró elnöklete alatt működő tanács azonnal összeült, hogy az ítéletet meghozza.

Réggel 9 órakor folytatták a végtárgyalást, mely ma is mindvégig zárt volt a szőnyegen forgó ügy tárgyánál fogva s így annak menetéről részleteket nem közölhetünk, mert azt erősen tiltja az új törvény. Annyit irhatunk csak, hogy *Parcz Gyula* dr. és *Austerweil László* dr. törvényszéki orvosok átvették a védelem s a vád részéről bejelentett szakértői kérdéseket, hogy azokra válaszoljanak. Egykét, még ki nem derített körülmény tisztázása is szükségessé vált, azonfelül az orvosoknak a bonczjegyzőkönyvet, valamint az igazságügyi orvosi tanács véleményét kellett tanulmányozni. Mindez pedig nagy munka lévén, az elnök délelőtt fél 11-kor a tárgyalást berekesztette s annak folytatását délután 3 órára tűzte ki.

Megnyitván a délutáni tárgyalás, a szakértők egész körülményesen megfeleltek a nekik feladott kérdésekre s úgy a vádhatóságot, mint a védelmet behatóan tájékoztatták a még felmerült és eléggé nem tisztázott pontokra vonatkozólag.

Ezután *Meszlényi Antal* dr. kir. alügyész szépen megokolt, magvas vádbeszédet tartott s kérte a törvényszéket, mondja ki özv. *Lilienberg* Jakabné szülész-nőt a büntetőtörvénykönyv 285. §-ába ütköző büntetés elkövetésében, *Csutak Károly* temetésrendező vállalat tulajdonost pedig szintén a 285. §-ba ütköző, a 69. §. második pontja értelmében mint bűnségétet bűnösnek s a megfelelő paragrafusok szerint hozzon felettük ítéletet.

Edvi-Ilés Károly, a kiváló kriminálista, egy óránál tovább tartó védbeszédet mondott védenecze, özv. *Lilienbergné* érdekében s fényes jogi készültséggel, az érvek bámulatosan erős csoportosításával igyekezett megdönteni a vádhatóság álláspontját.

Keresztes Gyula dr. megyei tisztifőügyész *Csutak Károlyt* védelmezte nagy ügyességgel és meggyőző elokvenciával, kimutatva, hogy védeneczet nem terhelik azok a nehéz vádak, miket ellene az ügyész felhozott.

Hosszadalmas replika és duplika kö-

vetkezett most mindkét részről. A mint ez befejeződött, kevéssel 7 óra előtt a törvényszék visszavonult, hogy az ítéletet meghozza.

Az első számú tanácsstermet megtöltő, kizárólag ügyvédekből álló közönség az alatt nagy érdeklődéssel tárgyalta az ítélet eshetőségeit s még nagyobb érdeklődéssel várta a törvényszéket, a mely este 8 órakor jött vissza.

Fábián Lajos dr. elnök halálos csendben hirdette ki az ítéletet, mely a következőket tartalmazza:

Özv. *Lilienberg* Jakabné szül. Politzer Sarolta, aradi lakos, szülésznő, a btkv. 290. §-ába ütköző, gondatlanságból okozott emberölés vétségével halmazatban álló, a btkv. 285. §. második bekezdésébe ütköző büntett elkövetésében bűnösnek találtatván, ezért *egy és fél évi börtönre* ítéltetik, melyből 1897. évi augusztus 17-től ugyanazon év október hó 13-ig terjedő vizsgálati fogságából hat hét kitöltöttnek vétetik. Elítéltetik továbbá 3 évi hivatalvesztésre. Elmarasztaltatik végül az eljárási és rabtartási költségek viselésében, melyek egyelőre behajthatlanok.

Lahr Henrik kaiserslauteni lakos 24,000 márka kárkövetésével rendes polgári utra utasittatik.

Csutak Károly temetésrendezőt a törvényszék az ellene emelt vád és következményeinek terhe alól *felmenti*.

A indokolás körülményesen megmagyarázza a paragrafusok, valamint a kiszabott büntetés alkalmazását, főleg *Csutak* Károlyra, a ki a reá nehezült kellemetlen vád alól immár elsőbíróságilag is fel lett mentve.

Lilienbergné a súlyos ítélet hallatára elsápadt és rosszul lett. A teremszolgá sietett gyorsan a segélyére s egy pohár vízzel igyekezett aléltságából felkelteni. Az ítélet ellen felebbezett, ugyszintén ügyvédje *Edvi-Ilés* Károly is.

Csutak Károly védőjével együtt közönnel megnyugodott a felmentő ítéletben.

Meszlényi alügyész felebbezett mindkét vádlott terhére, szigorításért és a minősítés megváltoztatásáért *Lilienbergné*re, a felmentés ellen *Csutakra* vonatkozólag.

Ezzel a szegény bajor nevelőnő tragédiája felett egy felvonás ismét bezárult . . .

HIREK.

— **Február 8.** Az aradi ótemetőben áll egy fehér szobor, egy bánatos női alak ül rajta. Ha a mesebeli jelenések nem hagyták még el e hétköznapi, közönséges világot, holnap ennek a fehér női alaknak feje köré glória fog szállni, ragyogó, napsugarakból font dicsfény, mely az ötvenkét év előtti diadalmas nap emlékére jelenik ott meg. Mert holnap, február 8-án lesz ötvenkettedik évfordulója annak a napnak, melyet az időkön által ez a néma szobor hirdet. Azon az örök emlékezetes napon lettek hőseivé annak a hőszi mesének a nemzetörök, kik közül sokan az ótemető közös sírjában álmodnak. Vezéreik, kik az aradi utcai harcban tette tüzeltek őket: *Asztalos* Sándor és *Boczkó* Dániel is nyugszanak már, de holnap lelkünk érzésével itt látjuk őket hős nemzetőreikkel magunk között s a multba visszanezve, velük együtt imádkozunk a vérrel szerzett, vérrel megtartott hazáért. Imádkozunk, vegyünk részt az emlékezés ünnepén, melyet

magyarszívü emberek rendeznek évről-évre február 8-án.

Az aradi utcai harcban elesett hősök emlékezetére folyó évi február hó 8-án délelőtt 10 órakor a róm kath. templomban *gyászmise* lesz. Ezen gyászistentiszteletre Aradváros és Arad-megye összes köz- és magánhivatalok tisztviselőit, a különböző iskolák tanárait, tanulóit, a tanuló ifjúságot; az összes egyesületek, asztaltársaságok tagjait s Aradvárosa n. é. közönségét tisztelettel meghívja: *a nemzeti ünnepélyeket rendező-bizottság*

— **Stefánia és az udvari bál.** *Stefánia* főhercegasszony a tegnap Bécsben tartott udvari bálon nem vett részt. Ennek, mint egy táviratunk jelenti, az volt az oka, hogy az özvegy trónörökösne meghült s most influenzában szenved. Az udvari bálról még a következő érdekes részleteket jelentik: A király, ki mint az udvari bálknál szokás, nem udvari díszben, hanem ulánus ezredének ezredesi egyenruhájában jelent meg, megszólításával első sorban a jelenlevő diplomatakhöz fordult és kivétel nélkül mindegyiket megszólította. Legelőször *Taliani* pápai nunciust szólította meg, leghosszasabban *Sir Horace Rumbold* angol nagykövettel beszélt. Mikor a kotillon alatt a tánczoló helye szűkebbre szorult, a király maga intett a főudvarmesternek, hogy a tánczolóknak helyet csináljon. A kotillon után az udvar vendégei a souper-ra vonultak vissza, melyre abban az új teremben terítették, hol a delegáczió ebédet is tartották. Ezen az udvari bálon használták először a Hofburg új nagy konyháját is. Az asztalnál a király és a főhercegek a követek nejei mellett, a követek pedig a főhercegnők mellett foglaltak helyet. A souper-t kis mahagoni asztalkákon asztalkendő nélkül szolgálták fel. A többi vendégek az ugynevezett Radetzki-teremben és a többi szomszédos helyiségben foglaltak helyet, hol összesen nyolczszáz személyre volt terítve, tehát százal több személyre, mint az előző években. A király a soupern csak teát ivott és kevés hidegsültet evett. A souper után még két forduló-táncz következett s utána éjfél tájban véget ért a második nagy udvari bál.

— **Miniszteri elismerések.** *Neumann* Ármin aradi tanítónak nyugalomba vonulása alkalmából a kultuszminiszter elismerését fejezte ki az éveken át folytatott buzgó munkásságáért. Hasonló elismerésben részesült a tanügy terén kifejtett érdemeiért *Muszkálaj* János új-panáti plébános, ki községéből való távoztával az iskola gondnokság elnöki tisztéről lemondott. Helyette a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Schill* Fülöp nyugalmazott népiskolai igazgatót nevezte ki elnökül.

— **Házasság az udvarnál.** *Miksa* badeni herceg most a bécsi udvar vendége. Ezt a látogatást — mint tudósítónk táviratozza — egy küszöbön álló eljegyzéssel hozzák kapcsolatba. *Mária Terézia* főhercegnő idősebb leánya, *Mária Annunciata* főhercegnő lesz a menyasszony. A főhercegnő most 23 éves s a hradsinai hölgyalapítvány apátnője. *Margit* nevű nővérétől örökölte ezt a tiszteletet, a melyben most hűga *Erzsébet* főhercegnő követi, ha a házasság megvalósul.

— **A lakbér és a vízvezeték.** Általánosan érdekes és napirenden levő dologgal foglalkozott ma Aradváros közigazgatási bizottsága egy felebbezés alkalmából. Arról volt szó, hogy a háztulajdonos a lakóktól a lakbérrel beszedett vízvezetési díj után is köteles-e lakbér jövedelmi adót fizetni. A szóban forgó ügyben például 65 koronát szedett be a felebbező háztulajdonos lakóitól, de ellenben az összegben 50 korona a

vízvezeték használata címén szerepel. Tulajdonképen nem is bevétel, mert a házigazda a vízvezetési díjat tovább fizeti s így adóval ez az összeg meg sem terhelhető. A közigazgatási bizottság a felebbezőnek igazat adva, kimondta, hogy miután említett 50 korona összeget a háztulajdonos csupán közvetíti, nem róható meg a házbér jövedelmi adóval.

— **Huszonhárom állami iskola a megyében.** Szomoru dologról beszélt *Varjassy* Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő a megyei közigazgatási bizottság mai ülésén. Előterjesztésének tárgya a megye tanügyi állapota volt s így érthető, mi volt abban a szomoru, lévén a megyében a népiskoláztatás meglehetősen elhanyagolt állapotban. Az előterjesztés azonban egyben vigasztaló is volt, amennyiben reményt nyújtott arra, hogy ez az állapot mihamarabb jóra fog fordulni. Mint a tanfelügyelő jelentette, huszonhárom községben szándékozik a kormány állami iskolákat felállítani, egyben a közigazgatási bizottság útján felszólíttatja a községeket, hogy a községi és felekezeti iskolák államivá való átalakításához járuljanak hozzá. Azon huszonhárom község, melyben elsősorban keresztülviszik az államositást, a következők:

Siklós, N.-Varjas, F.-N.-Iratos, K.-Varjas, Szederhát, Almás-Kamarás, Almás, Barakony, Bokszeg, Draucz, Gy.-Varsánd, Kerülő, Kujed, Kúvin, Nadab, Nádas, Pankota, Repszeg, Somoskesz, Szabadhely, Ternova, Miske, Berzova.

A népnevelés haladását jelenti, hogy azon népiskolák részére, melyek meg nem felelő módon voltak elhelyezve, új épületeket emelnek a kultuszminiszter rendeletéből. Ilyen új iskolaeépületek készülnek Kisjenőn, Apátiban, Gyuliczán, Dumbroviczán, N.-Pélen, Konopon, O-Paulison. Székudvaron.

— **Becstelen kormány, érdemtelen tábornokok.** A spanyol szenátus mai ülésén nagy igaztosságot keltett egy botrányos eset, melynek hőse *Almenas* gróf volt. *Almenas* gróf, a ki tudja isten, hanyadiziglen tudja felvezetni az őseit, büszke hidalgóhoz illően beleszólt a vitába és ezt a kijelentést tette:

— Én nem becsülöm sokra a kormányt, sem a katonaságot. Spanyolországnak érdemtelen tábornoki kara és becstelen kormánya van . . .

Az egész szenátus zugott, forrongott. *Almenas* gróft felszólították, vonja vissza szavait. De ő nem vonta vissza. Akkor aztán a szenátus botrány okozása miatt megróttá a büszke kékvért. Egyelőre több az ő ügyében nem történt.

— **Az aradmegyei takarékpénztár választmányának Szathmáry** Gyula kir. tanácsos elnöklete alatt ma tartott ülésén előterjesztette az igazgatóság mult évről szóló jelentését és az 1899. évi mérleget, mely az előző évinél jobb eredményt tüntet fel. A választmány örömmel vette tudomásul, hogy a mult üzleti év az általában uralkodott súlyos gazdasági viszonyok dacára ily szép eredménnyel zárult s az igazgatóság fáradhatlan tevékenysége s sikeres működése felett legteljesebb elismerését fejezte ki.

— **Választás a közigazgatási bizottságokban.** A megyei közigazgatási bizottság mai ülésén jelentette be a főispán a bizottságban a megbízatási időtartam lejártával megüresedett helyekre választott tagok névsorát. Ezek: *Vásárhelyi* Béla, *Bohus* Zsigmond báró, *Nachtnébel* Ödön, *Ormos* Péter és *Solymossy* Lajos báró, kik valamennyien újból választottak. A mai ülés folyamán megalakították a közigazgatási bizottság albizottságait is, a következőképen:

A fegyelmi választmány tagjai lettek: *Vásárhelyi* Béla, *Varjassy* Árpád, *Nachtnébel* Ödön, *Krausz* József; póttagjai: *Bohus* István báró és *Parcz* György.

Börtönvizsgáló bizottság: *Ormos* Péter és

Bohus István báró, hivatalból Issekutz László dr. főorvos.

Gyámügyi felelősségi bizottság: hivatalból tagjai: az alispán, árvaszéki elnök, tiszti fő-
ügyész, választott tagjai: Nachtnébel Odón, Bohus István báró, Takácsy Sándor dr.

A fogház felügyelő-bizottságba kiküldetett Nachtnébel Odón.

Erdőrendészeti-bizottság tagjai: az alispán, és Solymossy Lajos báró; egy tagot a törvényhatósági bizottság küld ki, melyet megkeresnek, hogy az aradmegyei erdőhivatal főnökével képviseltesse magát.

Erdői kihágási és munkás kihágási bizottságok tagjai: Zselénszky Róbert gróf, Bohus István báró, Takácsy Sándor dr., Ormos Péter, hivatalból Parecz György kir. ügyész.

Pótadó felszámolási bizottság tagjai: Vásárhelyi Béla, Bohus István báró, Krausz József és Bánhidny Antal báró.

A városnál is ma alakították meg albizottságait a közigazgatási bizottságnak olyan formán, hogy mindannyiba a régi tagokat választották, az Aradról eltávozott Vizer Péter helyére pedig mindannyiszor Barabás Béla drt.

— **A nadabi sikkasztó szabadlábán.** Ismeretes, hogy *Misits* György a nadabi sikkasztó jegyző az aradi törvényszék fogházában ül mint vizsgálati fogoly. Január végén, mikor a törvényszék, az új bünvádi eljárás értelmében, tanácsot tartott a felett, hogy meghosszabbítsa-e a vizsgálati fogságot s tényleg meg is hosszabbította, *Misits* a nagyváradi kir. táblához szabadlábára helyeztetése iránt felelősséget adott be. A tábla ma elrendelte, hogy a jegyző elleni vizsgálati fogságot azonnal oldja fel a törvényszék. *Misits* holnap szabadlábára is helyezik.

— **Minisztertanács.** Ma — mint tudósítónk táviratozza — minisztertanács volt, a melyen a fővárosban tartózkodó miniszterek mind részt vettek. A tanácsban kizárólag az osztrák helyzettel foglalkoztak. *Szell* Kálmán tudvalevőleg tegnap Bécsben tárgyalta *Körberrel* s az ott nyert információkat és tapasztalatokat terjesztette a kabinet elé. — Beavatott helyről vett értesítés szerint a magyar kormány tagjai egyáltalán nem táplálnak vérmes reményeket a *Körber*-kormány békeakciójára nézve, bármennyire reménykedik is az osztrák miniszterium. Ilyen körülmények között a magyar kormány a jövő eshetőségeit tette ma megbeszélés tárgyává.

— **Ifj. Walder Gyulát,** *Walder* Gyula aradi gőzfűrészgáros szépkészültségi fiát a *Pesti hazai első takarékpénztár* f. hó 4-én tartott közgyűlésén titkárrá léptették elő. Ugyanakkor *Dániel* Ernő br. volt kereskedelemügyi minisztert, *Benitzky* Ferencz pestmegyei főispánt és *Unger* Alajos ügyvédet igazgatókká választották meg.

— **A Krivány-ügyben** sorra végeztek már azokkal, kiket a sikkasztó bűntársainak tekintettek. Mindegyikre nézve előnyösen végződött a vizsgálat, amennyiben Krivány — minden valószínűség szerint — egyedül követte el tetteit. Hivataltársairól, ellenőrzőiről is világosan bebizonyult, hogy legfeljebb csak némi hanyagság terheli őket, de rosszhiszemű dolog egyet sem. Egyedül *Hanacsek* Béla gyámpénztári könyvelővel nem jöhettek ezideig tisztába. A megírt hivatali vizsgálat nem volt elégséges arra, hogy reá nézve ítéletet mondhassanak, de arra se, hogy a fegyelmi büntetést indokoltá tegye. Most, hogy *Tászler* József miniszteri számtiszt befejezte a tételes vizsgálatot s az adatokat a közigazgatási bizottság rendelkezésére bocsátotta, sorra kerül az ő ügyének tisztázása is. A közigazgatási bizottság kiküldte *Nachtnébel* Ödönt, *Beles* Jánost és *Solymossy* Lajos bárót, hogy a tételes vizsgálat eredményének alapján, az észrevételek nyomán pontonként hallgassák ki *Hanacsek*et. Ha az eddigi vizsgálatból következtetni lehet, *Hanacsek*ekre semmi súlyosabb fegyelmi vétség sem fog kiderülni.

— **Az öreg honvéd halála.** Ötvenegy év előtt, 1849. február 8-án derekasan kitüntette magát az aradi utcai harcban *Brust* Jakab honvédtizedes. Az öreg honvédnek, ki akkor még fiatal legényke volt, a csata hevében egy golyó letépte két ujját, de ő oda sem nézve, harczolt, küzdött tovább a vad martalócok ellen. Sajátságos véletlen, hogy a derek öreg 48-as éppen ma halt meg; az aradi utcai harc ötvenegyedik évfordulójának előestéjén. 74 évet élt; neje, szül. *Asztalos* Magdolna (a felesége is hasonló vezetéknévet visel Arad akkori hős védőjével) és öt gyermeke gyászolja. Temetése holnap, csütörtök délután fél 3-kor lesz *Simonyi-utcai* lakásáról. A temetésre zászló alatt, testületileg fognak kivonulni az öreg honvédek.

— **Arad a Maros.** Az utóbbi hetek esős időjárása erősen megnövelte a folyók árját s a Maroson nagyobb áradás észlelhető. Veszélyes helyzetet a Magos áradása eddig csak Erdélyben csinált. Marosvásárhely környékén attól tartanak, hogy a nagy víz- és jégtömeg el fogja szakítani a gátat.

— **Feljelentési mánia.** Ilyen betegség is van, mint a megye fegyelmi választmányi ülésén ma konstatálták. Ebben a bajban *Sándor* Antal pécskai lakos szenved, ki a kisbírón kezdve a legmagasabb megyei tisztviselőkhöz mindenkit meggyanúsított már. Az előjáróssághoz, megyéhez, sőt egészen a miniszterig küldi felelősségeit, melyekben a sikkasztás a legenyhébb dolog nála, mivel másokat vádol. Legjobban üldözi a pécskai jegyzőt, ki ellen egész halom feljelentést adott már be. A fegyelmi választmány ma foglalkozott *Sándor* Antallal. de a gyanúsításaira semmit sem adott mert világos dolog, hogy a sok feljelentés mániája neki.

— **A Kisfaludy társaság új tagjai.** Ma volt a Kisfaludy társaság közlése, a melyen két új tagsági állást töltöttek be. A tagok több neves poétát ajánlottak. Ezek közül — mint tudósítónk táviratozza — szótöbbséggel *Riedl* Frigyes aethetikust és *Benedek* Elek irót választották meg. Legkevesebb szavazatot — hetet — *Kiss* József kapott. A Kisfaludy-társaságnak tehát megint nem lett tagja, a hogy tavaly is elbukott, meg azelőtt is. Szerencsére a poétaság szabad mesterség, s így verset bátran írhat ezután is ép olyan jól, mint eddig. S igazában mégis csak ez a fődolog.

— **Ibolyát vegyenek!** Hát csakugyan tavasz lenne már? A téli ruha meleg, kellemetlenül meleg, hónap, jégnek hire-hamva sincs, a tavaszelőtti olvadás, locs-pocs erősen szünőfélben s az utcasarkon kocsifalusi leány kínálja az erdők szüz méhéből való illatos virágot, az ibolyát. Pár lépéssel odébb, ott áll még a gesztenyé süte... Hát hogy illik ez össze? Valamelyik anakronizmus... Az ibolya olyan szép, olyan édes, olyan ártatlan, az csak nem hazudhat. El a maroni sütével, el a kalendárium telt hirdető fekete betűivel... Jöjjetek elő tavaszi ruhátokban pompázó szép asszonyok, világos toleltben korzózó szép leányok, játszó kedvetek, úde arczotok hirdessen versenyt az ibolyával... tavasz van... édes, enyhethető tavasz...

— **Beniczky Ferencz főispán lemondásáról** jelent meg a budapesti lapokban közlemény. Tudósítónknak illetékes helyről vett értesülése alapján közölhetjük, hogy ez a hír valótlán. A főispán lemondására, abból az okból, hogy őt a Pesti hazai első takarékpénztár igazgatósági tagjává választotta, nincs szükség, mert a két állás egyáltalán nem inkompatibilis.

— **Az Unionbank** ismét egy új részvénytársaságot alapít: *„Fakereskedelmi részvénytársaság“* név alatt és öt millió korona alaptőkével. Az új részvénytársaság célja az *Unionbank* fatelepeit — így a *borossabesi*-t is — *Kern* Leopold bécsi nagyfakereskedő céggel egyesíteni.

— **Ismét egy titokzatos kolostori történet.** Lengyelországban most roppantul divatban vannak a titokzatos, homályos kolostori történetek. Krakóból ismét egy hirt hoz a táviró, mely élénken emlékeztet a *Poninska* grófnő szomorú históriájára. Egy *Aratan* nevű krakói

kereskedőnek 13 és fél éves Michalina leányát az üzlet szolgálai a salesianusnők kolostorába hurcolták az apa tudta és beleegyezése nélkül. A kis leány már 5 hét óta van a kolostorban, és az apácák még mindig nem mutatkoznak hajlandónak a kis Michalina-t kiadni. Az apa most Bécsbe utazott, hogy az igazságügyminiszter intervenczióját kézje ki.

— **A mezőgazdasági szesztermelők helyzete.** Egy ma megjelent budapesti könyvatos jelentés: A pénzügyminiszter még a múlt évi november hóban megígérte az új mezőgazdasági szesztermelők országos küldöttségének, hogy az új mezőgazdasági szeszgyárak kontingensét törvényhozási intézkedéssel 960 hektoliterre emelik fel. Miután azonban a kilátásba helyezett törvényhozási intézkedés, daczára annak, hogy már a főzési idény vége felé közeledünk, még mindig késik, s a szesztermelők kénytelenek a gyártott szeszt tartályok hiányában ex-kontingens gyanánt elvesztegetni, a Nyitrai Mezőgazdasági Egyesület értekezletre fogja összehívni a felvidéki új szesztermelőket és kijelölők azokat az országgyűlési képviselőket, akiket megkérnek, hogy sürgősen interpellálják meg a minisztert és figyelmeztessék ígéretének mielőbbi teljesítésére.

— **Edelshaim özvegyének házassága.** Hercegeg *Lobkowitz* budapesti hadtestparancsnok esküvője már a legközelebbi napokban megtörténik. A hercegeg báró *Edelshaim-Gyulay* Lipót, volt hadtestparancsnok özvegyét, szül. *Kronau* Friderikát veszi feleségül. A főváros polgármestere tegnap délelőtt adta meg a jegyeseknek a törvényszerű kihirdetés alól való felmentést, a mit azzal okolt meg, hogy ha a kihirdetés rendes hatánapjait megtartanák, az esküvő már csak az egyházi tilalomidő alatt mehetne végbe. A nagybőjtben pedig a házasság egyházi megkötését nem igen lehetne kieszközölni. Törvény értelmében a házasság felkötésétől elöl kijelentették, hogy házassági akadály nem forog fenn. Hercegeg *Lobkowitz* Frischában 1840 augusztus 16-án született, a menyasszony pedig *Richroston* 1841 márczius 7-én.

— **A zsinagógából.** Az aradi izraelita zsinagógában a péntek esti istentisztelet további intézkedésig 5 órakor kezdődik.

— **Gyilkosság szerelemföltésből.** *Csabáról* táviratozza tudósítónk, hogy *Heldrich* Frigyes pék feltékenységéből agyonlötte *Kun* Erzsébet 17 éves cselédleányt. A gyilkost a csendőrség üldözöbe fogta. A városban a merénylet nagy szenzációt keltett.

— **Magyargyűlölő mindhalálig.** Különös ember halt meg e hónap 4-én Pécs városában: *Viertel* Béla, a közös hadsereg nyugalmazott kapitánya, ki 1878 óta, amikor nyugdíjazták, rovargyűjtéssel foglalkozott. Ezen a téren szaktekintély hírében is állott — külföldön. Magyarországon a nevét sem igen ismerték, mert bár több mint huszonöt esztendő óta Pécs városában élt, hová pécsi születésű első neje miatt költözött, egy szót sem tanult meg magyarul, s mindvégig külföldinek tartotta magát. Magyargyűlöletből összes munkáit külföldön tette közzé s Bécsbe és Brünnbe küldözgette gyűjteményeit is. Lepkegyűjteményében néhány ezer hazai fajta volt csak képviselve; rovargyűjteménye azonban a világ legnagyobb gyűjteményei közé tartozott s tisztasága tekintetében tán egyetlen is volt a maga nemében. Csaknem 14,000 fajta rovarból és 47,000 darabból állt. Ezt a gyűjteményt a brünni természettudományi társulatnak ajándékozta, s vagy két hét előtt ki is vándorolt a drága kincs Ausztriába. Ezzel halálta meg az elhunyt Pécs városának és hazánkának azt, hogy huszonhét évig ette a magyar kenyert és gyakorolta politikai jogát. Néhány nappal halála előtt házasságra lépett egy pár hónap óta nála volt szolgálójával. Német volt testestül-lelkestül, tudós is volt, de hóbortos is. Legyen neki ez a föld, melyet annyira gyűlt, könnyű.

— **Bombamerénylet.** *Párisból* táviratozzák: Az éjjel egy rendőr a Boulevard des Malesherbes-en a Hotel Cassagnac egyik ablakán egy

meggyújtott bombát talált. Mikor eloltotta, megsebesítette a kezét. A bombában puszkapor és kis ólomdarabkák voltak. Eddigél nem sikerült kinyomozni, hogy kitette oda a bombát.

— **A resiczai szénsztrájk.** A délmagyarországi bányászok sztrájkjáról ma a következőket jelentí tudósítónk: A *resiczai* és *aninai* bányaművek normális üzemben vannak. A helyzet változatlan.

— **Félbeszakadt zarándok-ut.** Nizzából sürgönyzik, hogy egy francia zarándok-csapatot, mely Marseille-ből Romába tartott, az olasz határon Ventimigliá-nál feltartóztattak és nem engedtek át a határon, azon megokolással, hogy a zarándokok nincsenek himlő ellen beoltva. Ez az intézkedés annál is inkább nagy feltűnést keltett, mert a Rivierán most a legjobbak az egészségi viszonyok. A zarándokok pedig kénytelenek voltak visszamenni Marseille-ba.

— **Halállal végződött multság.** Nagy mulatozás volt ma este a budapesti Bethlen-utcza 14. sz. a. levő korcsmában. Nagy Menyhért, Sárai Lajos és Cservényi Antal napszámosok jó bérre tettek szert, s bőven fogyasztották a literket. Mikorra lerészegedtek, verekedést rögtönöztek s jól ellátták egymást. A vége az lett, hogy mindhármutat bekisérték a VII. ker. kapitányságra. A czimborák közül Nagy Menyhért rövidesen oly rosszul lett, hogy a mentők szállították a Rökus-kórházba, hol még az éjjel meghalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot arra nézve, hogy mi okozhatta halálát. Nagy teljesen részeg volt, s így lehet, hogy a sok ital ölte meg, de nincsen kizárva, hogy társai közül valamelyik a verekedés közben sértette meg oly súlyosan, hogy kiszervenedett.

— **Körözött sikkasztó.** A boroszlói rendőrigazgatóság táviratilag tudatta a magyarországi hatóságokkal, hogy Karsten Miksa 29 éves ot-tani kereskedő 4063 márkát elsikkasztott s megszőkött. Kézrekerítésére a rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Szerencsétlenség a fegyverrel.** Vale Onucz kerülősi gazda a határból, vadászatról hazajövet betért a Herló Juon udvarába, hogy az ott dolgozó gazdával néhány szót váltson, s két csővű fegyverét a kerítés belső részéhez támasztva, maga az udvar ellenkező részén levő Herlóhoz ment. Ez időben egy csomó 10—14 éves gyerek játszott közel a kerítéshez, kik közül Herló Juon 14 éves fiu felvette a puskát s elsütötte. A fegyverben volt sörétek nagyobbik része belefuródott egy alig 3—4 lépésnyire álló fára felmászni akaró Dehelyán Juon 14 éves fiu jobb lába fejébe s azt annyira összeroncsolta, hogy az orvosi vélemény szerint amputálni kell, a másik része pedig a fegyver tulajdonosának, Vale Onucznak arcját sebezte meg súlyosan, s hogy nem halálosan, azt csak a távolságnak köszönheti, amennyiben a lővés pillanatában az udvar hátsó részében állott. A nagyfoku gondatlanság miatt úgy Vale Onucz, mint Herló Juon ellen megindították a nyomozást.

— **Tűz.** Kroknán, hétfőn délután fél öt órakor Vlád Juon földművelőnek kertjében lévő négy kazal széna egyike kigyuladt. A szomszédok gyorsan segítségre jöttek és lokazították a tüzet fecskendő nélkül, mert az a község háza előtt viz nélkül hevert. A gyors segélynek köszönhető, hogy a többi három kazal és a közel lévő épületek nem kaptak lánggra és így még nagyobb kára nem lett a szegény földművelőnek.

— **Autogramm-adó.** Igenis kérem, ilyen is létezik. Eddig minden meg volt adóztatva, csak a művészek kézírása nem. Ezt a Bécsben székelő „német szini szövetség“ tagjai, kik mind híresek s ebben az irányban nagy keresletnek örvendnek, nem tudták hidegvérrel nézni s nagy szigoruan elhatározták, hogy csak olyanoknak adnak autogrammot, kik a szövetség által kiadott „válaszboríték“-ot küldik be. Az ilyen borítékokat pedig 60 krajczárjával

árusítják a könyvkereskedésekben. Ar aranjuenzi szép napoknak vége szakadt...

— **Ongyilkosság a fürdőben.** Megirtuk, hogy vasárnap délután a budapesti Király-fürdőben Csányk Imre 26 éves hőmezővászárhelyi születésű kocsi az egyik kabinban borotvával felvágta altestén az ereket. A szerencsétlen embert a mentők haldokolva vitték az Irgalmasok-kórházába, a hol az éjjel iszonyu kínok között meghalt. Holttestét beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe, a hol holnap felboncolják.

— **A legjobb tanácsadója** mindazoknak, akik ajándékokt szándékoznak venni, Aradon Porter Vilmos koronás áruháza, mert a raktára a legmegszemléltetőbb módon, minden cikket könnyen láthatóvá tesz. Ami pedig a földalatti helyiségekben rendezett játéktárlatot illeti, arról elmondhatni, hogy versenyen kívül áll.

— **Köszönetnyilvánítás.** Viday Mariska kisaszony 2 koronát, az aradi mészárosok és hentesek ifjusága pedig 30 koronát, adományoztak az aradi 1848/49-iki honvéd-egylet pénzára gyarapítására. Az aradi honvéd-egylet nem mulasztja a fentnevezett nemesleltű adakozóknak leghálásabb köszönetét kifejezni. Arad, 1900. február 7. Simay István, egyf. elnök. May Soma, titkár.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Filharmonikusok hangversenye.

— Házi zeneestély. —

Arad, február 7

Egy aradi könyvkereskedés kirakatában ott diszelgett ma egy széles, nagy papírlap:

FILHARMONIAI-EGYESÜLET.

A mai zeneestélyre
csak
igen csakély számú jegy
kapható még.

Ez a figyelmeztetés, érdekes jelenség.

Mert eddig úgy állott a dolog, hogy a filharmonikusokat szerették is, tisztelték is, becsülték is, de — nem pártfogolták, a hangversenyeket pedig gyér számban látogatták. Most, úgy látszik, megfordult a dolog. A filharmónia egyesületet nem csak tisztelik, hanem pártfogolják is.

Es ennek az új aerának előpostája ez a plakát. Hogy mi teremtette meg az új aerát, nem kutatjuk. Hogy nagy része volt benne egy áramlatnak, mely egységessé és moderné akarja tenni Arad zenei életét, az bizonyos. Es ennek a törekvésnek, ugylátszik, kihatása volt a nagy közönségre is...

Annak a jókedvnek, erős buzgalomnak, melylyel ez évben a filharmonikusok munkához láttak, meg volt a maga gyümölcse: a házi zeneestély igazán fényes művészi sikere. A filharmonikusok vonós zenekara minden egyes szám előadásával a szó teljes értelmében remekelt. Nem tudjuk, mit dicsérjünk inkább, az összegvágó kivitel szabatoságát, a hangszínezések finom árnyalatait, vagy a kifejező játékot, mely a nagy zenekar minden egyes tagjánál megszólalt. A műsorra régebben kitűzött számok: *Hoffmann* Serenade-ja (op. 72.) *Tschaikowszky* Serenade-ja (op. 48.) és *Rubinstein* Sphärenmusik-ja egyaránt pompásan, teljes szépségükben jutottak érvényre.

Kedves meglepetés volt a műsor egy ujonnan felvett száma: *Szeghő* Sándor aradi zenetanár „Ongarese“ című vonós zenekari műve. Az „Ongarese“ megerősítette a jó hírnevet, a mely *Szeghő*höz, mint zeneszerzőhöz fűződött. Szimfonikus formában, komoly tudást eláruló eszközökkel rapszodikusán használt fel, köt és vegyít egybe magyar motivumokat. Sok

a hangulat, a megkapó, modern kolorit ebben a műben, melyet maga a szerző dirigált. *Szeghő* tanárt zajos és megérdemelt óvációban részesítették ebből az alkalomból, hogy mint komponista először lépett az aradiak elé.

Dicséret illeti meg *Unger* Mór tanárt, a karmestert, ki a darabokat nagy gondal tanította be, és a hangversenyt lendülettel, körültekintően, tüzzel vezényelte.

A zenekarban közreműködtek:

I. hegedű: *Farkas* Vilma, *Schreyer* Harlette és *Spitzer* I. urhölgyek, *Geisz* Sándor, *Holtzer* József, *Kadelburger* Ede, *Kell* József, *Lusztig* Béla, dr. *Mandl* Vilmos, *Paikert* Henrik, *Roth* Jenő, *Vajda* Lajos, *Vajda* Zsigmond, *Zinner* Béla urak.

II. hegedű: *Sághy* Emilia urhölgy, *Bohn* Károly, *Gebhart* István, *Glück* Jenő, *Goldzieher* Márton, *Hohn* Ferencz, *Mayer* Ede, *Perzsa* Péter, *Spitz* Sándor, *Salgó* Miksa, *Tones* Ferencz, dr. *Vas* Sándor, *Velcsov* Géza urak.

Viola: *Raskai* Miksa, *Robitschek* Samu, *Sperber* Frigyes, *Szeghő* Sándor urak.

Gordonka: *Schreyer* Paula urhölgy, *Mütter* miller József, *Scherhag* Ernő, ifj. *Vas* Sándor urak.

Bögö: *Buresch* József, *Szilágyi* Gyula urak.

Egy havi közigazgatás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 7.

Aradmegye és a város közigazgatási bizottságai ma, a megszokott napon, a hó 7-ikén tartották rendes havi ülésüket. Ezek lefolyásáról a következőkben számolunk be.

(A megyénél.)

A megyei közigazgatási bizottság délelőtt 9 órakor ült össze *Fábián* László főispán elnökelete alatt. Kivüle jelen voltak még: *Dálnoki* Nagy Lajos alispán, *Varjassy* Árpád tanfelügyelő Issekutz Károly dr. főorvos, *Keller* Izsó kir. főmérnök, *Schill* József fője. yzó, *Parocz* György kir. ügyész, *Keresztes* Gyula dr. tiszti főügyész, *Nachtnébel* Gyula árvaszéki elnök, *Gál* Lajos pénzügyi titkár, *Hanthó* Jenő t. szolgabíró, *Referensek*, továbbá: *Bohus* István báró, *Soly* mossy Lajos báró, *Beles* János, *Nachtnébel* Odön, *Bánhid*y Antal báró, *Barkassy* Kálmán.

Az alispáni jelentés szerint a személybiztonság Kovaszinczon egy halált okozó súlyos tisztértéssel volt veszélyeztetve, a vagyonbiztonság 2 esetben. Sertésvész maradt 21 községben, fellépett 2 községben, megszűnt 3-ban.

A pénzügyigazgatóság jelenti, hogy egyes adóban befolyt 28,746 korona (23594 koronával kevesebb, mint a múlt év januárjában), hadmentességi díjban 869 korona (571 koronával több, mint tavaly), közvetett adók és illetékekben 81917 koronával kevesebb folyt be, mint tavaly.

Az államépítészeti hivatal bejelenti, hogy a kurtics-szentmártoni utra a kőszállítás megindult és nagyrészt be is fejeztetett.

A tanfelügyelőség előterjesztései után, melyeket más helyen említettük meg, a főorvos referált az egészségügyről. Az egészségügyi állapotok az elmúlt hóban javultak. A betegségek közül a hurutos és lobos természetűek szaporodtak.

A kir. ügyész beszámolója szerint a fogházban letartóztatva volt 97 férfi, 14 nő, ezek közül elítelt 95, felebbezés alatt álló 5, vizsgálati fogoly 11, munkával foglalkozott 42, kiknek havi keresménye 58 korona 40 fillér.

A városnál.

Délután 4 órakor a város közigazgatási bizottsága ülésezett. *Fábián* László főispán elnökelete alatt jelen voltak: *Salacz* Gyula polgármester, *Perger* János dr. tiszti főügyész, *Kádas* Kálmán tanácsnok, *Varjassy* Árpád tanfelügyelő, *Pozsgay* Lajos dr. főorvos, *Keller* Izsó kir. főmérnök, *Gál* Lajos pénzügyi titkár, *Parocz* György kir. ügyész, *Löcs* Rezső aljegyző, referensek, továbbá *Müller* Károly, *Hász* Sándor, *Mülek* Lajos dr., *Bing* Vilmos, *Barabás* Béla dr., *Szalai* Antal, *Steinhardt* Mór dr., *Péterfy* Antal, *Schuszter* Illés dr., *Marschall* Lajos dr.

A polgármester havi jelentése után, me-

lyet legközelebb egész terjedelmében közlünk, a pénzügyigazgatóság beszámolt az adófizetésekről. A múlt hó folyamán egyenes adóban befolyt 124,040 korona (13,949 koronával több, mint a múlt év januárjában), hadmentességi díjban 761 korona (443 koronával több mint tavaly), közvetett adók és illetekben 1.356.649 korona (535,106 koronával több mint tavaly).

Az államépítészeti hivatal és tanfelügyelőség jelentései után, mely utóbbiról máshol írunk, a főorvos telt jelentést az egészségügyi állapotról, melyek kevésbé voltak kielégítőek. A vörheny emelkedett, a kanyaró csökkent, a többi fertőző betegségek gyéren fordultak elő, trachoma maradt 12. Meghalt 108 egyén, 65 fi, 43 nő, közülök 2 öngyilkos, született 137 egyén, 74 fi, 63 nő, házassult 28 pár.

Ezután több nagyobbbrészt adóügyi felelősségre került a sor, majd az ülés elején megalkított erdészeti kihágási és munkaügyi kihágási bizottságok tagjai letették a hivatalos esküt.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egyesületének elnöksége által tartott rendes havi választmányi ülésből kifolyólag értesíttenek az egyleti tagok, hogy az évi rendes tisztújító közgyűlés f. évi február hó 18-án d. e. 9 órakor fog megtartatni a magyar-utca 4. számú egyleti ház hivatalos helyiségében. Felkértenek mindazon egyleti tagok, kik havi járulékkal hátralékban vannak, hogy azt az alapszabályok 32-ik §-a értelmében a közgyűlés előtt kifizetni el ne mulasszák, mert ellen esetben a közgyűlés előtt jogait nem érvényesíthetik. **A közgyűlés tárgyai:** 1. A titkár évi jelentése. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Tisztviselő választása. 4. Indítványok. **Az elnökség.**

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 10. Az aradi székely asztaltársaság táncvigalma (Vadember.) — Az aradi kerékpárklub hangversennyel egybekötött táncvigalma (Kass-vendéglő.) — A pankotai önkéntes tűzoltókar táncvigalma (Fehér Kereszt.) — A gurbahonzi kaszinó-egylet táncvigalma (Hungária szálló.) — Az aradi mérnök- és építész-egylet táncvigalma (Központi szálló.) — Az aradi II-ik kerületi jótékony-egylet fillér-asztaltársaság táncvigalma (Knapp-vendéglő.) — A zárlaki községi önkéntes tűzoltó-egylet táncmulatsága. — A aradi zenede növendékeinek hangversenyvel egybekötött táncestélye (Krispin-terem.)

Február 11. Az aradi szabómunkások táncvigalma (Központi oázis.) — A borossebesi kaszinó-egylet bálja. Február 17. Műkedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tiszti kaszinóban 8 órakor. — Az aradi waggonyári önkéntes tűzoltókar táncvigalma (Központi szálló.) — A magyar szent korona országos vöröskereszt-egylet új-aradi fiókjának táncestélye (Martini-sör-sarnok.)

Február 18. A m. kir. Államvasutak altiszti körének táncvigalma (Központi szálló.)
 Február 24. Álarczosbál Uj-Aradon.
 Február 27. Ronacher-estély a várbeli tiszti kaszinóban 1/9 órakor.

(=) A filharmonikusok tréfás estélye. A filharmonia egyesület felújítja azokat a jux-estélyeket, melyeket egy pár év előtt az egész város oly szívesen látogatott. A tréfás estélyt, táncmulatsággal egybekötve, valószínűleg f. hó 26-án tartják meg a Fehér Keresztben. A tréfás estélyt pompás számok fogják betölteni. A mai házi hangversenyen már nagy plakátok figyelemztették a közönséget a rendezendő tréfás estélyre, melynek sokan már előre örvendenek.

(=) A zenede mulatsága. Az aradi zenede növendékei folyó hó 10-én szombaton este 7 órakor a Krispin-teremben zártkörű házi zeneestélyt rendeznek, melyet a régi hagyományhoz híven, tánc követ. A hangverseny műsora a következő:

1. Bach Sebastyén: „Vezessen az ég ura“, vegyes kar, előadják: a zenede növendékei. 2. Chován „Magyar táncok“, 4 kézre, zongorán előadják: Kresz Vilma és Bérczi Eta növendékek. 3. Schubert F. 43. mű 1. szám („A fiatal apáca“) énekl.: Brunhuber Mariska, zongorán kíséri Varga Irányfy Paula urnő. 4. a) Zichy Géza gróf „Serenade“, b) Liszt F. „Fülemile“ zongorán előadja: Sági Emilia urhölgy. 5. Bruch. Hangverseny darab, G-moll, hegedűn előadja: Budits

Mátyás ur, zongorán kíséri: Szeghő Sándor ur. 6. Dürner. „Viharban“, orosz tánczdal. Vegyes kar.

Helyárak: Számozott ülőhely 1 korona, állólhely 60 fillér. Jegyeket a meghívó előmutatása mellett váltani lehet Krispin zeneműkereskedésében Deák Ferencz-utca 28.

(=) **Vörös-kereszt bál Uj-Aradon.** A magyar szent korona országos vörös kereszt egyesületének új-aradi fiókja, saját pénztárának segélyalapja javára, Uj-Aradon a Martini-féle sör-sarnok helyiségében február hó 17-én zártkörű táncestélyt rendez. Belépti-díj: személyjegyre 2 kor., családjegyre 4 kor. Felülfizetések köszönettel vétetnek és hírlapilag nyugtáztatnak. Beléptijegyek Prinz Fidél urnál Uj-Aradon és este a pénztárnál kaphatók. Kezdeté e. e. 8 órakor.

(=) **Álarczos bál** Az ujaradi Martini-féle sör-sarnokban február 24-én álarczos bálát rendeznek, melynek műsorába több tréfás számot vett fel a rendezőség. Személyjegyek ára 1 kor. 50 fillér, családjegyeké 3 kor. 50 fillér. A rendezőség élén Nesser Márton, Stransky Lajos és Kresz Ignác állanak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Uj joggyakornok.** A nagyváradi kir. tábla elnöke: Gyulai Gyula végzett joghallgatót az aradi törvénytudókhoz segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

§ **Esküdtszéki tárgyalás.** Gyulafehérvárott az új bünvádi eljárás szerint tegnap volt az első esküdtszéki tárgyalás. A vádlottak: Suvajna Péter és Mayer Zakariás, amaz gyújtogatással, ez szándékos emberöléssel volt vádolva. A tárgyalást Nemess Sámuel kir. törvénytudó elnök vezette; szavazóbírák: Bartha György és dr. Ujvárossy Miklós. A vádhatóságot dr. Bodola Gábor kir. ügyész képviselte. Az elnök szép beszéddel vezette be a tárgyalást, kiemelve az esküdtszéki intézmény korszakalkotó jelentőségét az igazságszolgáltatás terén. Az esküdtek egyébként mindkét vádlottra nézve marasztaló verdiktet hoztak.

NAPIREND.

Február 8. Csütörtök. Róm kath. naptár: Máté, János. — Protestáns naptár: Máté, János. — Görög-keleti naptár (Január 27.): Kriz. erek. — A nap kél 7 óra 2 perczkor. nyugszik 4 óra 54 perczkor. — A hold kél 11 óra 24 perczkor, nyugszik 2 óra 27 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 7530 milliméter, délután 2 órakor 7537 milliméter. Hőmérsék reggel 7 órakor C^o + 6.1, délután 2 órakor C^o + 9.7. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 3. délután 2 órakor D. 6. Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában Csepegés.

Időjelzés. A központi meteorologial intézetnek Arad-ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Boros, fagypontra körüli hőmérséklet, északon csapadék.

Szabadságharozati emléktárgyak országos muzeuma (színházépület I-ső emelet) nyitva van mindenuap délelőtti 8 óráig délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtti 11—12 óráig Helyiség: Ereklýmzeum helyisége mellett ülésterem.

Február 8. Az almás-kamarási takaré- és önszegélyző-egyesület mint szövetezet közgyűlése délelőtti 9 órakor. — Az arad-szent-mártoni első takarékpénztár közgyűlése délelőtti 10 órakor.

Február 10. Gőzgépkezelők és kazánfűtők vizsgája. Február 11. Az aradi polgári önszegélyző-egylet mint szövetezet közgyűlése délelőtti 1/10 órakor. — Az aradi verseny-egylet közgyűlése délelőtti 10 órakor (Arad-csanádi takarékpénztár.)

Február 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.
 Február 17. Jegyzőválasztás Csintyón.

Február 18. Az aradi ipar- és népbank közgyűlése délelőtti 10 1/2 órakor. — Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlése délelőtti 10 órakor. — A szekudvari önszegélyző-egylet mint szövetezet közgyűlése délután 2 órakor. — A Taucz és vidék önszegélyző-egylet mint szövetezet közgyűlése délután 2 1/2 órakor. — Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési-egylet közgyűlése délelőtti 9 órakor.

Február 25. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése délelőtti 10 órakor.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ella, Arad. A fizetésemelést tényleg kilátásba van helyezve, de hogy mikor valósul meg, az még a jövő zenéje, mert előbb az állami költségvetést kell megszavazni. Kísérje figyelemmel lapunkat, annak idején bizonyára fog találni összes kérdéseire választ. Persze, most a legjobb akarattal sem elégethetjük ki kívánságát.

H. Pankota. A levelezőlapban érintett gyászjelentést nem kaptuk meg.

K. Gy. Almás-Alcsill. Sajnálattunkra nem sikerült megtudnunk.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

= **A b-csabai áruraktár.** A b-csabai termény- és áruraktár részvénytársaság első üzleti évét fényes eredménnyel zárta be s szép reményekkel biztat a jövő is. Mint a hozzánk beküldött igazgatósági jelentésben olvassuk, az áruraktár 1899-ik, első üzleti évi összes áruforgalma 241.998 métermázsát tett ki, úgy, hogy a raktár alig volt képes nagy terjedelmű daczára is befogadni a folyton érkező árukat. Ennek következtében a részvénytársaság még egy az elsőhöz hasonló nagyságú raktár épület emelését tervezi. A napi mozgalom egész évi közép átlagban 672 mmázsa volt. A pénztárforgalom 5.597.723 koronát tett ki. Az első üzleti év tiszta nyeresége 14,301 korona 91 fillér. Az igazgatóság azt javasolja, hogy ebből 1430 kor. 19 fillér a tartalékalaphoz, 1500 korona az adó-tartalékalaphoz csatoltassék. 500 korona tiszti jutalékokra, 10,000 korona osztalékul odassék, 871 korona 72 fillér pedig az alapítási költségek törlesztésére fordítottassék. A részvénytársaság első évi közgyűlését holnap, február 8-án tartja meg.

= **Miniszteri segélyek.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint Varjassy Arpád kir. tanfelügyelő a megye közigazgatási bizottságának mai ülésén bejelentette, az u-szent-annai polgári iskola részére ez évre 4,200 korona állami segélyt engedélyezett. — Borsiczky Lajosné aradi gyermek-menedékháza részére 80 korona segélyt kapott a kultuszminisztertől.

= **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Tauber Fanni, Zágráb. — Preisz Mór, Eperjes. — Messer Róza, Krakó. — Janecek Anna, Vejnornic. — Weiszberger Mihály, Rzeszow. — Metz Jakao, Steyr. — Fränkel M. E. Bukarest.

= **S z e s z ü z l e t**
 — Február 7. —
 Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szarított moslák 11 korona métermázsánként.

= **Budapest-kőbányai sertéskeresek. csarnok.**
 — Február 7. —
 Magyar elsőrendű: Óreg nehéz páronként 400 kilogramm felül sulyban 86.—88.— fillig. Óreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban ——— fillig. Fialat nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban 96.—98.— fillig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 94.—96.— fillig. Fialat könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 92.—94.— fillig. Sertéselészám: Február hó 4-én volt készlet 17022 darab, február hó 5-én főlhajtatott ——— darab, február hó 5-én elszállított — 343 darab, február hó 6-án maradt készletben 18679 darab. Üzlet: Változatlan.

= **Hivatalos árfolyamok**
 a budapesti áru és értéktözsden.

Budapest, 1900. február 7.

Magyar aranyjáradék 40/0	98 50
Magyar koronajáradék 40/0	94 50
Magyar arany 4 1/2 0/0	100 50
Magyar ezüst 4 1/2 0/0	99 75
Magyar keleti vasut	99 50
Magyar földtehermentesítési kötvény	93 75
Magyar italmegváltási kötvény	99 50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	95.—
Magyar nyeménysorsjegy kölcsön	162 25
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141 25
Oszták papírjáradék	99 50
Oszták járadék ezüst.	99 30
Oszták járadék arany	99.—
Koronajáradék	99.—
1860-iki államsorsjegyek	138 25
Oszták-magyar bankrészvény	1805.—
Magyar hitelbank részvény	758.—
Oszták hitelintézet részvény	758 60
Oszták-magyar államvasut	649 80
20 frankos arany (Napoleondor)	19 26
Német birodalmi márka	118.—
London	242 35
Páris	96 30

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 7.

Déltőzsde. A buzakinál mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 4000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonaneműekben kevés forgalom. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.63—7.69
Buza szeptemberre	7.83—7.84
Rozs áprilisra	6.41—6.42
Zab áprilisra	5.02—5.03
Tengeri májusra	4.94—4.95
Repce szeptemberre	11.90—11.95

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.69—7.76
Buza szeptemberre	7.84—7.85
Rozs áprilisra	6.44—6.45
Zab áprilisra	5.03—5.04
Tengeri májusra	4.94—4.96
Repce szeptemberre	11.90—11.92

Zárul 4 órakor:

Osztók hitelrészvény	757.60
Magyar hitelrészvény	756.50
Leszámitolóbank részvény	503.—
Rima-Murányi vasúti részvény	649.50
Osztók-magyar államvasúti részvény	660.60
Közüti vasút	676.—
Városi villamos vasút részvény	334.—

REGENY-CSARNOK.**A milliomos büntársa.**

— Büntényi regény. —

Irtá: **M. E. Braddon.**

Magyarra átdolgozta: Hevesi Jenő. (7)

(Folytatás.)

VI.

Wilmot engedelmessé tett egykori gazdájának s igen finom reggelit rendelt, mely pompásan volt elkészítve. Maga a lakás is olyan volt, hogy bőséges kárpótlást nyújtott a hosszú tengeri utért.

Dunbar a történetek dacára leereszkedett egykori szolgálójához és meghívta asztalához. De ez, bármennyire is kinálta, alig nyult a pompás ételhez és italhoz. Ehelyett elmerengve s szórakozottan bámulta maga mellé s mintegy öntudatlanul morzsolgatta a kenyér belét.

A bankár bevégezte a reggelijét, az ablakhoz lépett és mintegy tíz percig azzal mulatott, hogy a népes utcán fel-alá nyüzsgő embertömeget nézte. Mikor visszafordult, barátságosan szolt egykori szolgálójához.

— Igya ki a borát, Wilmot és ne üljön ott, mint valami tőkepezes, aki rosszul spekulált. Hazatértemben vidám arczokat akarok látni; borusokban volt elég részem. Aztán meg ne nézzen olyan mogorván maga elé, mintha gyilkosságot követett volna el, vagy olyat szándékozna tenni!

Wilmot mosolyogni igyekett. A hangja az előbbi gunyos volt.

— Hiszen van is nekem okom olyan vidám arczot csinálni, nemde? Olyan szép jövő áll előttem s oly kellemesek emlékeim! Ha feledni bírnék, ha vissza nem emlékezném arra, amit ellenem vékezett, más ember válik belőlem; de nem bírtam feledni. Minden nap, minden órában üldözött ama végzetes esemény s ma is olyan élénken emlékezem rá, mint akkor!

József mindezt szinte önkénytelenül mondom; inkább fenszóval való gondolkodás volt ez, mint a Dunbar ellen intézett szemrehányás. Nem is nézett rá, állását meg sem változtatta. Feje még mindig tenyerében nyugodott, szeme még folyvást a földre tapadt.

Dunbar újból nézni kezdte az utcái tolongást. Mikor Wilmot elhallgatott, bosszús nyugtalansággal fordult feléje.

— Hallja maga, Wilmot, ha a szent gondolf-utczái iroda azért küldte önt elé, hogy untasson és sértegessen, úgy igazán nagy szerencsével leltem meg hódolata kifejezésének formáját új főnöke iránt. Ha pedig ön a saját maga nevében jött, hogy rám riasszon, vagy pénzt csikarjon ki tőlem: úgy nagyot téved édesem. Figyelmeztetem önt erre. Ki előnyöket vár tőlem, iparkodjék kellemesnek lenni. Gazdag ember vagyok s meg tudom jutalmazni azokat, akik kedvem szerint cselekszenek. De senkinek a föld hátán ne jusson eszébe farsz-

tani s gyötörni engem, legkevésbé pedig önmagának. Választhat. Ha szolgálni kíván ön nekem, úgy megmaradhat nálam. Ha nem: úgy jobban cselekszik, ha mentől előbb elhagyja ezt a szobát, hogy ne érje önt az a megaláztatás, hogy a pinczerek által vettetem ki!

E szavaknál Wilmot ismét feltekintett. Halvány volt, összeszorított ajkai vonaglottak s szemében sajátságos tűz gyult ki. De azért nyugodtan mondá:

— Én szegény bolond, én ostoba bolond, ki azt hívén, hogy e régi történet némileg meg fogja önt indítani. Legyen nyugodt, nem fogom ismételni sértegetéseimet. Készen állok, hogy mindenben, amit kíván, szolgálatára legyenek önnek.

— Ugy hát szerezze meg valahonnan a börze-lapot s adja ide a vonatok menetrendjét. Nem akarom az egész napot Southamptonban eltölteni.

József csöngetett, a börze-lapot elhozták s Dunbar nemsokára egészen elmerült abba. Később megszólalt, a vasuti menetrendet forgatva kezében:

— Esti tíz óra előtt nem megy vonat s én nem szeretem a tehervonatot. Mitévő legyek addig?

Majd hirtelen azt kérdezte:

— Mennyire van ide Winchester?

— Ha jól tudom, mintegy tíz mértföldnyire.

— Tíz mértföld! Jó, most már tudom, mihez fogjak. Winchester szomszédságában van egy régi barátom, kedves iskolatársam, a kinek Hampshireban igen szép fekvésű nyaralója volt. Adjon parancsot, hogy azonnal rendeljenek bérkocsit. Oreg Marston Mihályomat akarom meglátogatni. Aztán a "George" vendéglőben ebédelünk s este Londonba utazunk.

Fél órával később már elhagyták Southamptont. A nyitott hintóban ott volt a bankár utitáskája, utiöltözete s levélszelenczéje.

Igy, együtt látva őket, miután mindketten egyforma választékosan öltözve s meglehetősen hasonló magaviseletűek voltak: a kettő közötti viszonyt kitalálni s megmondani — voltaképpen ki az ur és ki a szolgáló? — felelté nehéz lett volna. Annál is inkább, mert az uton nagyon összebarátkoztak.

Négy óra tájban a winchesteri "George" szálloda kapualjába hajtattak és a máhát szobájukba vitették és miután nyolcz órára pompás ebédet rendeltek meg a számukra, mint két régi jó barát: egymásba fűzött karral hagyták el a vendéglőt.

Egy kő-oszlopsor árnyékát választották s aztán a főtéren át a székesegyház felé fordultak, mely ódon szabásu udvaroktól s árnyas helyektől volt körülveve.

A templom mögött széles mezőség terült el a harmok tövéig, melyen egy folyócska kigyózott keresztül, itt-ott úde kőrifáknak félhomályából bukkanva elő, hogy aztán, irányt változtatva, mint a legcsevegőbb patak, mely valaha fényes kavicsok fölött szökelt tova, a kék tenger felé siessen.

A templom falától koronázott sötétes pontok egyikén a jövevények megállapodtak, hogy Marston Mihály után tudakozódjanak. Itt tudták meg, hogy Marston már tíz év előtt halt meg s özvegye, egy öreg hölgy, egyedül él a nyaralóban.

Ezekkel a tudósításokkal a vén egyházi szolgált nekik, aki a közelükben andalgott s némán folytatták utjukat, amoda a székesegyházon túl fekvő árnyas liget felé.

A vén ember, kivel szoba ereszkedtek, utána kiáltott a távozóknak:

— Az urak tán a templom belsejét óhajtának szemügyre venni? Megérdemli a fáradságot!

De meg sem köszönték ajánlatát. A két férfi vagy nem hallotta őt, vagy nem akartak felelni.

— A kereszt felé fogunk sétálni, hogy étvágyra tegyünk szert, — mondá Dunbar kísérvőjéhez.

Ezzel egy mellék-ösvénynek fordultak, mely a mohos falak mellett, zöld réteken át az erdőcske felé vezetett.

Itt derűs béke honolt. A kis patak tovább csavarodott. A vándorlók talpai puha fűben s érintetlen mohán haladnak odább.

A táj magánya fölötté vonzó volt. Csak a

levelek susogása s a patak csörgedezése szakította meg a csendet.

A kettő még mindig egymás mellett lépdelt. Az egyik beszélt, a másik hallgatta, mialatt szivarozott.

Egy hosszú, lombos fasorba léptek, mely zöld boltzatával fölējük hajolt. Mély árny foga s rejté el őket a világ előtt.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Szm. sz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Szm. sz. tv. délután	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.49
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinól reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinól délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
		Személyvonat este	8.57
Temevár felé:		Temevár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	7.15	Személyvonat reggel	8.46
Vegyesvonat délután	4.16	Vegyesvonat este	7.49
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. reg	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesről szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

Városi színház.

Bérlet 119. sz.

Páratlan.

Csütörtökön, 1900. évi február hó 8-án:

Francillon.

Színmű 3 felvonásban. Irtá: Dumas Sándor. Fordította: Paulay Ede.

SZEMÉLYEK:

Riverolles . . .	Bács Károly.	Francillon . . .	Vizvári M.
Lucien, fia . . .	Pethes Imre.	Smithné	Kabosné
Grandredon . .	László Gy.	Anette	Harmath J.
Simeux Henri Gáthi K.		Pinguet	Hajnal Ö.
Carillac Jean Czakó V.		Elise	Bánáthiné

Kezdete 7 órakor.

Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalon.

F. é. február hó 15-ével újabb előfizetést nyit.

Előfizetési ár: Február közepétől márczius végeig helyben 3 korona, vidékre 3 korona 60 fillér. — Kérjük azokat, kiknek mutatványszámok járnak, a küldött postalvályon az összeget beküldeni sziveskedjenek, hogy a lapküldésben fenakadás ne történjék.

Ujjonnan belépő előfizetőink

Petőfi Sándor

összes költeményeit díszkötésben, azonfelül a

Magyar Színművészet

gazdagon illusztrált könyvét — míg a készlet tart — ingyen megkapják.

= Nyomtatványokban =

ha **izlést** keres és **pontos időben** kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet **jutányos árakra**, úgy tegyen megrendelést

az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegy bekötéseket olcsó árban vállal és különösen disz- munkák elkészítésében remekel.

Pontosság.

Diszkrét izlés.

Tartós munka.

**Mindamellett
olcsó árak!**

Szóval: teljes megelegedés, úgy hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár

részvénytársaság

X-ik rendes közgyűlését

1900. február hó 25-én d. e. 11 órakor

Aradon, saját helyiségében fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
2. A felügyelő-bizottság megbízatása lejártá folytán újbóli választása az alapszabályok 80. §-a értelmében.
3. A részvényesek netaláni indítványai.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtti 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókintézeténél Makón és Pécskán még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett.

Aradon, 1900. február hó 3-án.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága.



193—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a kőrödőknek és sertéseknek Magyar, Horváth és Szlavon országok területéről Ausztriába való bevitele tekintetében f. évi január hó 18-án érvénybe lépett forgalmi korlátozást

sokat tartalmazó 390. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi január hó 18-án.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

Tyukszem,

szemölcs, bütyök és mindenféle bőrkeményedést bámulatos rövid idő alatt elmulasztja a

Hajós-féle

ANAGALLIN

Ára 35 kr.

Nyilatkozat. Tekintetes Hajós Árpád gyógyszerész urnak Arad. Fogadja legmélyebb köszönetemet az Ön által feltalált csodás hatású Anagallin-ért, mely a régi kinzó bőrkeményedéstől rövid idő alatt és igen sikeresen megszabadított. El nem mulaszthatom az Ön igazán kitűnő szerét a szenvedő emberiség figyelmébe ajánlani. Arad, jul. 24. Tisztelettel Szelle Józsefné.

A párisi és londoni hygienikus kiállításon kitűnő készítményeiért, nagy aranyéremmel, díszoklevéllel és érdemkeresztel kintüntetve. Kapható egyedül a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára

Aradon, Andrassy-tér 22.

A megyeházzal szemben.

651/1900. sz.

298

Hirdetmény.

A pécskai m. kir. erdő-gondnoksághoz tartozó német-szent-péteri, hádai és gedusi 1900—1904. évi vágások eladása ügyében f. évi 436. sz. alatt f. hó 9-re kitűzött árverés miniszteri intézkedés alapján február hó 19-re halasztatik el.

Lippa, 1900. február hó 6.

M. kir. főerdőhivatal.

Egy a jegyzői teendőiben

tökéletesen jártas és a román nyelvet is beszélő

segédjegyző

évi 1000 korona fizetés mellett

alkalmazást nyerhet.

Kurtics, (Aradmegye) 1900. évi január hó 25-én.

Szerény Sándor,
685 községi jegyző.

Tököl-tér 2. a) sz. a.

egy nagyobb, esetleg több kisebb fűszer és liszt kereskedésnek, mézárós vagy hentesüzletnek stb. ajánlható modern

üzlethelyiség

előnyös feltételek mellett

kiadó.

690 Bővebbet ugyanott.

164—1900. pm.

Hirdetmény.

Értesitem a szőlőbirtokosokat, hogy az „önműködő” permetezőhöz szükséges permetező anyagok kedvezményes vasuti szállításához szükséges igazolványok kiállítására a kereskedelmi miniszter ur a törvényhatósági városok polgármestereit is felhatalmazta.

Aradon, 1900. évi jan. hó 10.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

Cs. és kir. katonai építészeti osztály Temesvárt.

Pályázati hirdetmény.

1. Az aradi vár várművein és vársikján lévő kincstári telkek fűvelés céljára három évi időtartamra leendő haszonbérbeadása iránt 1900. évi február hó 15-én a katonai építészeti osztály irodájában Temesvárt (műszaki épület, Erzsébet-utca 2. h. a.) írásbeli ajánlati tárgyalás fog megtartatni.

2. Ehhez képest a vállalkozni szándékozók meghivatnak, miszerint írásbeli ajánlatok benyújtása által ezen tárgyaláson vegyenek részt.

3. Haszonbérbe adásra kerül: a fűvelés a várművek egy részén vagyis az aradi vár főkörpátján, annak különített bástyáin, földényein, hókagátaiban és kőrgátaiban, továbbá a várárkonon, a fedett utakon és a vársikon, összesen 116 hold és 752 □-ölnyi területen.

4. Az ajánlatok holdak és évenként teendők.

5. A feltételek, melyeket minden ajánlattevő teljesíteni tartozik, hogy ajánlata figyelembe vétethessék, továbbá a szoros betartandó ajánlati minták, úgy a kötendő szerződésre nézve érvényes feltételek a pályázók vagy azok kellőleg igazol képviselőjük által az 1-ső pontban megjelölt irodában naponta a rendes hivatalos órákban betekintheők.

6. A pályázók által leteendő bánatpénz 600 (hatszáz) koronát tesz ki és az a tárgyalás kezdetére nézve meghatározott időpontban a temesvári katonai építészeti osztály pénztárába letéti bizonyítvány ellen befizetendő.

7. A vállalatnyertes által leteendő biztosíték a bánatpénz kétszeres összegében van kiszabva.

8. Minden vállalkozó által szem előtt tartandó, hogy ő a szerződési feltételek szerint a kincstárnak az ajánlat elfogadásáról nyilatkozatára vonatkozólag a visszaléphetési jogról, valamint az ígéretes és ajánlatok elfogadására nézve törvényesen megszabott határidők betartásáról lemond és hogy az ajánlata reá nézve az ajánlat benyújtása napjától kezdve visszavonhatlanul, a katonai kincstárra nézve pedig csakis a hivatott katonai hatóság általi jóváhagyás napjától jogérvényesen kötelező. Temesvárt, 1900. évi február hó 25-én.

A temesvári cs. és kir. katonai építészeti osztály kezelő bizottságától.

693